

CESTA

**Kniha o bohatším a plnějším životě
aneb stojí za to si ji přečíst!!!
Chtít dát pryč předsudky si vytvořené, druhými napovídání
aneb udělat si svoji osobní zkušenost, to je věc???**

Martin Kopecký

OBSAH:

- 0. Co je člověk?**
- 1. Proč věřit?**
- 2. Existuje Bůh?**
- 3. Kde se vzala Bible?**
- 4. Žili někdy Adam s Evou?**
- 5. Kdo je to Ježíš?**
- 6. Co s Duchem svatým?**
- 7. Proč se modlit?**
- 8. Šlo by to bez církve?**
- 9. Musí být každý pokřtěný?**
- 10. Nestačí dodržovat desatero?**
- 11. Proč Bůh dopouští zlo?**
- 12. Kam sahá naše odpovědnost?**
- 13. Jak poznám, že mi bylo odpuštěno?**
- 14. Jak víra ovlivňuje svět?**
- 15. Kdo bude spasený?**
- 16. Co bude po smrti?**
- 17. Katolík nebo husita?**
- 18. Co nabízí život ve farnosti?**
- 19. V čem můžeme být jiní?**
- 20. Kdy udělat první krok?**

TO SI URČITĚ PŘEČTĚTE

Mám pro Vás pozvání na cestu. Letos si v naší církvi připomínáme 90. Let od jejího ustavení, tj. obnovení novodobé husitské církve. Co může církev československá husitská nabídnout těm, kteří ji znají i neznají. Budu se snažit dát Vám nahlédnout v následujících kapitolách.

V dvaceti zastaveních jsem se pokusil stručně odpovědět na otázku, čemu věří a ke komu se hlásí husitská církev. Co je také moji osobní zkušeností víry protříbenou léty života se svými bratřími a sestrami ve farnosti. Je to zřejmě odpověď neúplná a to nejen vymezená rozsahem tohoto textu, ale především proto, že živá, osobní víra se týká celého lidského života. Nikdy se nedá cele vměstnat do slov. Všeho, na co myslíme a děláme. Psát o všem, co souvisí s vírou, by znamenalo napsat o všem, co se týká života jako takového. Ale i částečná a neúplná odpověď může být pomocí. Může nás nasměrovat a povzbudit v dalším hledání a přemýšlení. Pokusil jsem se v této knížce představit křesťanskou, husitskou církev takovým způsobem a jazykem, kterému by mohl rozumět i ten, kdo se dosud církvi a náboženstvím nezabýval a neví o této oblasti života téměř nic. Pracovně jsem si tyto kapitoly nazval „o víře pro věřící i nevěřící“. Nakolik se mi podařilo učinit svět víry srozumitelnější, necht' posoudíte právě VY, čtenáři. **TYTO ŘÁDKY JSOU I PRO ROZKOVOR S TĚMI Z VAŠEHO OKOLÍ, KDO DO KOSTELA NECHODÍ, O VÍRU SE NEZAJÍMAJÍ...: DEJTE JIM JE PŘEČÍST.**

Ze stejného důvodu knížka neobsahuje odkazy na jinou křesťanskou literaturu ani na bibli, i když z mnoha takových knih a především z bible vychází. Ale pro první seznámení je, myslím, lépe mít před sebou text, který nic nepředpokládá. Pokud tyto kapitoly někomu zaujmou natolik, že se začne ptát a číst dál, je to právě ten pohyb, který chce tato knížka vyvolat. Při jejím psaní jsem vycházel z řady rozhovorů, které jsem v posledních letech vedl s lidmi, kteří se na mě obrátili, jako na faráře a projevíli zájem dozvědět se něco víc, o naší církvi. Někteří se pak dali pokřtít, mnozí se zapojili do života naší farnosti, jiní po několika setkáních zdvořile poděkovali a začali hledat jinde, neboť poznali, že jim tento způsob víry není blízký. Jim všem bych chtěl tuto knížku věnovat, neboť k mnohému z toho, co je zde napsáno, mě právě oni inspirovali. Pro víru i život jsou často otázky důležitější než samotné odpovědi. Neboť teprve když víme, že něčemu nerozumíme, můžeme hledat odpovědi a být opatrnější ve svých dosavadních závěrech a tvrzeních.

Snažil jsem se nejprve zdůraznit především ty myšlenky, které jsou většinou křesťanských církví společné. Teprve v druhé části se více uplatní pojetí, které je blízké především husitům. Věroučných rozdílů mezi církvemi dnes ubývá. Rozdíly ve způsobu zbožnosti jdou často napříč jednotlivými církvemi.

Tam, kde jde o důraz typický pro Církev československou husitskou, je to většinou výslovně zmíněno. Křesťanská víra není zázračným (magickým) receptem na šťastný a jednoduchý život. Je to cesta a dobrodružství na celý život.

Je to pozvání, které člověku leckdy nedává spát a nutí ho přemýšlet nad věcmi, s kterými si jiní starosti nedělají.

Ale jsou chvíle, kdy právě toto pozvání dává člověku nadhled a pokoj, který by si sám nedopřál.

Pěkné a obohacující čtení Vám přeje Váš bratr farář Martin Kopecký.

0.KDO JSI TY, CO JE ČLOVĚK?

Protože současný člověk rozumí sobě mnohdy velice málo, snad čím dál tím méně, a nemá zodpovězené základní otázky své lidské existence, je pro něho o to těžší rozumět vztahům mezi ním a druhými, mezi ním a Bohem a především mezi ním a jím samotným. Právě to poslední, vztah já – já, je základem pro budování vztahů dalších.

Člověk je trojrozměrný.

Kdyby nás malíř namaloval jako trojúhelník, asi bychom ho obvinili z přehnaného modernismu. Ale nebyl by daleko k pravdě. Z pohledu chemika je člověk několik kilogramů uhlíku, vápníku, pár deka fosforu, železa, jiných prvků a zbytek je voda. Ve svém příteli vidíme nejlepšího člověka na světě, vojenská komise vidí brance, úplně jinak vidí člověka ekonom nebo politik. Všechny tyto pohledy jsou jen částečné, a proto člověka redukují. Nejbližší pravdě je onen moderní malíř. Uvažuje o člověku jako o celku, o tom, co potřebuje ke svému plnému životu. Někdo zdůrazní potravu, oděv, obydlí, vzduch. Jiný přidá cestování, kulturu, vzdělání. Najde se další, který dodá pojmy z duchovní oblasti, jakými jsou poznání Boha, smyslu svého života, modlitba. Kdo z těch tří má pravdu? Každý z nich částečnou, úplnou mají všichni tři dohromady. A tak se nám ukazuje člověk jako trojrozměrná bytost.

Rozměr tělesný

rozměr psychický

rozměr duchovní (spirituální).

Rozměr tělesný žije z potravy, rozměr duševní z kultury a vzdělání, rozměr duchovní z poznávání Boha. Pro někoho je uznený buček v lednici důležitější než Encyklopedie dějin světového umění. To první musí mít, kolem toho druhého chodí a ani neví, že to existuje. Jiný naopak šetří peníze, aby si knihu mohl koupit.

Zastánci tělesných, duševních a duchovních potřeb spolu možná budou vést spor o tom, čeho je zapotřebí víc. Chápeme-li však člověka jako trojrozměrnou bytost, tedy toho, kdo potřebuje k plnosti života vše ze tří nabídnutých košů, dojdeme k závěru, že k plnosti žití je potřeba všeho a to ve stejných částech, třetinách. Duševní a duchovní (spirituální) hodnoty

se nedají vážit ani měřit. Ovšem nedostatek neměřitelných hodnot, jakými jsou kultivovanost, noblesa, víra nebo láska, vede ke škodě nejen člověka, kterému chybí, ale i okolí, které s ním žije.

Přesto, že se každý z nás narodil se schopností více či méně přizpůsobenou k životu ve všech třech rovinách, a je ideální, abychom žili ve všech třech rovinách, potkáváme lidi, kterým některý rozměr zakrněl. Nikoli nenapravitelně. Neberte tyto řádky, jako povyšování jednoho nad druhým, ale jako poznání věcí, tak jak jejich realitu a fungování poznávám v každodennosti života.

Ten, kdo je jednorozměrný uznává jen to, co je materiální, to co lze okusit smysly. Představte si takového „jednorozměrníka“, který z okna restaurace sladuje svého spolupracovníka, ten si z knihkupectví nese knihy. Okamžitě ho kritizuje za to, že zbytečně utrácí peníze, a kdyby zašel za ním do hospody, dozvěděl by se všechno, co je v těch knížkách. Pro tento typ lidí je příznačné, že všechno ví a všemu rozumějí, ač nebyli dál než v restauraci IV. cenové skupiny. Nepotřebují se vzdělávat, mají jasno i v otázkách víry. Tak jako je pro ně zbytečná opera, tak je pro ně zbytečný i Bůh. A co jeho spolupracovník? Ten si také zajde do restaurace s přáteli oslavit vzácnou událost, jde si z manželkou zatančit do vinárny. Ale buduje i druhý rozměr – cestuje, učíme se cizímu jazyku, chodí na koncerty, žije kulturně. Vraťme se však k našemu jednorozměrníkovi. Dopil poslední pivo a ubírá se nejistým krokem k domovu. Po cestě vidí mladého muže vcházejícího do kostela a tady už slova nenachází. On sám nemusí ani do knihkupectví, ani do kostela, aby věděl, jak to bylo a jak to je. On ví, že Ježíše si vymysleli faráři, aby ohlupovali chudý lid. U piva vyřeší i politickou a ekonomickou situaci státu i celosvětovou. Onen mladý muž, který vchází do kostela, také jí a pije, chodí s přáteli do restaurace na oslavu a do kina, ale nadto ještě hledá jiné, člověka přesahující hodnoty, které rozšiřují jeho bytí o duchovní rozměr. Trojrozměrný život je hledání, je aktem vůle, snahou. Proto přijetí daru víry s sebou nese vždy náročnost na sebe samého.

V žádném případě nesmíme jedno a dvourozměrnými lidmi pohrdat, protože by to bylo nemorální a nekřesťanské, stejně jako bychom považovali za méněcenné ty, kteří špatně vidí nebo slyší. I onen muž, kterého jsem použil za příklad jednorozměrného, má svoji lidskou cenu. Ostatní rozměry jsou v něm, spí. **Což je zkusit probudit?**

A žasli bychom, cena člověka je nesmírná. V Božích očích je vždy větší než v očích světla.

Myslet si neznamená být. Myslet si, že jsem věřící, neznamená být věřící. Myslet si, že jsem vzdělaný, neznamená, že jsem chytrý. Myslet si, že jsem ve vztahu starší, neznamená být moudřejší. A ještě dodatek – myslet si, že jsem muž, neznamená, že jsem chytřejší než žena. A naopak. Bude užitečné uvést ještě jeden model člověka, trojúhelníkový.

Každý člověk je v různé míře nadán **třemi schopnostmi – rozumem, citem a pudy.**

Lokalizujeme-li rozum do hlavy, cit obrazně do srdce a pudy do břicha a pod břicho, je obrázek jasný. **Rozum, Cit, Pudy.** Už z této hierarchie nám vychází, že rozum by měl mít v této trojici vůdčí postavení. Pudy vůbec nelze pominout, ale nelze se jimi ani řídit. City stojí uprostřed, vyvažuje sílu pudů a rozumu. Je stabilizátorem mezi nimi. Pokud dojde k přehodnocení jednotlivých schopností ve trojici, může se stát následující příhoda. Při lékařské pohotovostní službě mi přivedla matka malého chlapce, který se pořezal o žiletku. Nic vážného, ale maminka měla strach z otravy. Očistil jsem chlapci poranění a zeptal jsem se na okolnosti.

Dědeček, který s nimi žije, se holil, postaru, mýdlem a žiletkou. Vnuč chtěl také štětku s mýdlem. Když žádal strojek s žiletkou, dědeček mu místo ní dal k oholení starou pohlednici. Kluk ji odmítl a vztekal se. Když se dědeček doholil, odešel. Maminka šla a dala dítěti požadované. Zdůvodnila mi to tím, že „její mateřské srdce mu nic nedovede odepřít“. Nemůžeme říct, že dědeček by neměl svého vnuka rád, ale měl rozum o něco výše než srdce. Mamince se dostaly city nad výš rozum a tekla krev. Často se setkávám s lidmi, sice duševně zdravými, ale s úplně obráceným umístěním sil. Více než problémy zdravotní mají problémy ve vztazích. Jejich postoj je následující: Vládnu jím pudy, jediným citem je sebeláska. Vždy si nařikají na narušené vztahy. A není se co divit. Lidé nemají chodit po hlavě.

1. PROČ VĚŘIT?

Hned na začátku je třeba říci, že nikdo z nás Pánu Bohu věřit nemusí. Nic nás k tomu nenutí a nedonutí. Každý má právo jít si svou vlastní cestou. Víra v Boha je však možnost, která je otevřená pro každého. Pro mnohé to může být alternativa, o které by se rádi dověděli, něco víc. Náš národ však si myslím, že není, jak říkají statistiky ateistický. Myslí, že je spíš duchovně negramotný. Lidé odsuzují něco, v čem vlastně nemají žádnou osobní zkušenost!

V minulosti snad každý člověk počítal s tím, že jeho život je v moci nějakých vyšších sil. Každý národ měl svá božstva a způsoby zbožnosti. Dnes se většina lidí považuje spíš za nevěřící a slovo Bůh jim už mnoho neříká. Mnozí se domnívají, že ničemu věřit nepotřebují a počítají pouze s tím, co se dá ověřit rozumem. Paradoxem bývá, že v zápětí lidé sledují horoskop a navštíví kartářku. Ale ve skutečnosti jsme věřící všichni. Naše víra však mívá většinou nenáboženskou podobu. Žijeme ve velice náboženské, ale málo křesťanské době. Jako houby po dešti bují v naší zemi nejruznější sekty a sektičky. Astrologové, telepati, tvůrcové horoskopů, mágové, okultisté a další a další podvodníci nabízejí na každém kroku pomoc. Tak takové víry křesťan odmítá.

Současný člověk myslí ekonomicky, a proto si klade otázku: „K čemu je to či ono dobré?“ K čemu je dobrá víra? Víra v Ježíše a cesta s ním?

1. *Vytvoř v každém z nás třetí, spirituální rozměr a doplní tak podstatnou část našeho lidství.*

A Ježíš náš duchovní život vede k plnosti.

2. *Chrání nás před záměnou mohutností a drží naši hlavu vzhůru, kdy nohy stojí pevně na zemi.*
Ježíš buduje naši vůli.
3. *Vybuduje most mezi starým a novým životem.*
Ježíš nás převede.
4. *Dá nám pohled na život ještě z jiného úhlu, z jiné dimenze.*
A Ježíš upevní odvalu.
Víra spolu s nadějí a láskou tvoří motivační trojúhelník našeho života.

Co je motivace, si ukážeme na zkušenosti válečných chirurgů. Povšimli si v lazaretech zvláštního jevu. Někteří lehce zranění vojáci umírají, jiní s těžkým zraněním se rychle hojili. Při následném zjišťování a porovnávání okolností vyšlo najevo, že silným a rozhodujícím pomocníkem při léčení byla motivace vojáků. Došlo se k závěru, že voják, který měl naději na návrat z fronty a víru v přežití, měl i větší naději na uzdravení. Ten voják, který všechny blízké ztratil, neměl se ke komu vrátit, podlehl i banálnímu zranění. Voják, který byl motivován k návratu k rodině a domovu, lépe snášel útrapy války. Motivace je nesmírně důležitá pro každé lidské jednání. Student motivovaný láskou k studovanému oboru je lepším žákem než ten, který studuje obor proto, že musí. Motivací má být láska.

Je špatné, když se motivací stává něco záporného., třeba strach. Chceš-li, aby se tvé děti lépe učily, můžeš je motivovat kladně tak, že před ně postavíš přitažlivý cíl nebo záporně tak, že za jejich záda pověsíš rákosku. Slova **víra, naděje, láska** znamenají v jednotě i samostatně silnou motivaci. Říkáme jim božské ctnosti. Mají i své symboly: pro naději kotvu, pro lásku srdce a pro víru kříž. V jednotě a spojení jsou také trojúhelníkem, který posiluje, motivuje věřícího člověka.

Proti víře, která vždy obsahuje naději i lásku, tu stál a stále stojí bezvěrecký ateismus. I když lásku hlásá, popírá víru. Tak jako popírá u člověka duchovní rozměr a přiznává mu jen dimenze tělesné a duševní. V prvním i druhém pohledu člověka ochuzuje. Nesetkal jsem se ještě nikde s hodnotou, která by byla motivovaná ateizmem. Neznám ani jednu – byť prostou – skladbu či skutek, za kterým by stálo: činím tak z lásky k Boží neexistenci. Bylo by nesmyslné milovat a těšit se z negace, z popření. Zato znám mnoho uměleckých děl, hudebních, výtvarných i slovesných, jež vznikla z motivů víry. Ale nejvíce zůstává skrytých skutků miliónů lidí, kteří bez halasu a propagandy konali a konají veliké skutky lásky a naděje, protože je motivuje víra v Boha. Na tomto místě slyším čtenářovu námitku: každý v něco věří. Mohu věřit, že zítra nebude pršet, věřit, že tentokrát mi to ve sportce vyjde, že autobus přijede včas. Ale sliby, které nám dává Bůh, přesahují sliby meteorologů, náhody i spolehlivost jízdního řádu. Po tisíciletí Bůh své sliby plní. Zde už má víra svoji zkušenost. Je to víra v toho, komu patří naše životy i dějiny.

Co znamená pro člověka pozitivní motivace a pozitivní víra přiblíží popis následující události. Před kamerami zděšených reportérů vytáhl revolver, hlaveň si přiložil ke svému spánku a stiskl spoušť. Vysoký politik jednoho ze států USA byl na místě mrtev. Jak to jen tak znenadání mohl udělat? Jeho strašné gesto nebylo improvizací, člověk neimprovizuje, když jde o věci zásadního charakteru. Ministr jistě nevkládal revolver do svého saka bezmyšlenkovitě. Kdo ví, kolikrát si do posledních podrobností představil, jak se zachrání před případným zatčením, kdyby jeho finanční machinace vyšly najevo. Když přivolaný policista položil přítomným otázku, kdy ministr sebevraždu spáchal, dostal odpověď, že se tak stalo před několika minutami. Pravda ovšem byla pouze taková, že před několika minutami zemřel. Kdy spáchal sebevraždu ve svém rozhodnutí, to se už nikdo nedoví. Každý skutek, který člověk vykoná, má svoji předeheru v mysli, v představě, ve fantazii, kdy se stálou úvahou všechno programuje – jako v počítači. Psychiatri by mohli na toto téma vyprávět řadu příběhů.

Model svého činu nebo přečinu člověk vypracovává – svobodně při plném vědomí – hodiny, dny i déle. Když se pak naskytne typická příležitost, všechno se odehraje jakoby automaticky. Program vložený do lidského podvědomí se spustí. Lidské činy jsou mimo vůli i uskutečněním určitého plánu, načasovaného a zakódovaného v představách. V případě politika se drama odehrálo asi takto: když zjistil, že mu hrozí několikaleté vězení, upadl do zmatku, do jakési černé psychické díry, která působí na rozum i vůli jako šok. Ten vyřadí rozumovou činnost, člověk si počíná jako robot a příležitost uvede v činnost robota.

Lidské poznání je rozděleno velmi zhruba do tří oblastí. Do přírodních věd, filozofie (láska k moudrosti) a teologie (věda o Bohu). Citáty významných vědců ukazují, že jejich autoři byli odborníky nejen v základním oboru, ale že se orientovali dobře i ve filozofii a v teologii. Jistě stojí před ním neméně renomovaní specialisté, kteří jsou jiného názoru. To znamená, že Boha nelze exaktně dokazovat na laboratorním sklíčku. Bůh se ve stvořených věcech odráží. Zanechává svým dílem rukopis své existence.

Kdybychom Boha kladli na úroveň hmoty, zhmotnili si ho někde ve vesmíru, mohli bychom hovořit o jeho „výskytu“. To ovšem nelze, protože on přesahuje hmotu, prostor i čas.

Kdybychom Boha kladli na úroveň přírodního zákona, mohli bychom hovořit o jeho „platnosti“, protože zákony platí. To ovšem nelze, protože zákony platí jen tam, kde je ono trias – hmota, prostor, čas.

Věříme například, že život má smysl. Doufáme, že budeme mít úspěch. Jsme přesvědčeni, že stojí za to být dobrými a slušnými lidmi. Ale kdybychom to měli nějak racionálně vysvětlit, budeme s tím mít potíže. Je to náš vnitřní pocit, životní postoj - tedy víra.

S jistou nadsázkou lze říci, že k tomu, aby člověk ráno vstal z postele, musí věřit, že to, co chce udělat, má smysl a cenu. Někdo v tomto smyslu žije pro své děti. Jiný pro svou práci. Dalšího žene vlastní ctižádost. Někomu stačí k životu málo, jiný si klade cíle vysoké a vznešené. Víra je něco jako směřování. Naše životní cesta i její cíl. Víra nám pomáhá překonávat každodenní překážky a nesnáze, dává jim jiný rozměr. Věřit znamená, že nám na něčem záleží a jsme ochotni tomu něco obětovat. Být člověkem, žít a o něco usilovat – to vše předpokládá, že člověk něčemu věří, v něco doufá, na něco se těší, něco miluje a chce tomu být věrný. Mohou to být hodnoty různé, ale čím jsou pro nás důležitější, tím víc platí, že jim věříme, stojíme za nimi a jsme ochotni je hájit.

Otázka tedy nezní proč věřit, ale čemu věřit? Každý člověk si chce nechtě vybírá, co je pro něj v životě důležitější. Čemu bude dávat přednost a podle čeho se chce orientovat. V té věci máme každý svobodu, ale je dobré vědět, v čem se jednotlivé víry a životní a směřování liší. V čem je křesťanská víra jiná než ostatní možnosti, které se nám nabízejí? Při nutné míře zjednodušení můžeme říci toto: Většina náboženství učí, že náš život je do značné míry předem určen a nasměrován. Proti této víře v osud nabízí křesťanství cestu, na které je člověk svobodný a plně odpovědný. Zatímco většina ideologií dává přednost lidem silným, zdravým a úspěšným, křesťanství nezapomíná na slabé, nemocné, chudé a neúspěšné. Pro Pána Boha jsou všichni lidé stejně důležití.

Tam, kde se mnohé kultury orientují na život po smrti, biblická víra miluje a chválí život pozemský. Proto se také snaží o jeho zlepšení a nápravu světa, v němž žijeme.

Ve srovnání s myšlenkami, které propadají pesimismu a marnosti lidského počínání, křesťanská víra zve k radosti, naději a vděčnosti.

Tam, kde jiná náboženství člověku nabízí, aby se vlastní snahou a dokonalostí přiblížil ideálnímu světu bohů, křesťanství vypráví o Bohu, který se stal jedním z nás a učinil, co nebylo v našich silách.

Souhrnně řečeno: zatímco ostatní náboženství a hodnotové systémy vycházejí z toho, co se lidem nebo určité skupině lidí zdá být dobré, cenné a užitečné, bible nás zve k něčemu, co je na našich přáních a představách nezávislé. To, co nám nabízejí jiná náboženství a životní směry, jsou v jiné formě naše vlastní ideály, naděje a názory. Mohou to být myšlenky ušlechtilé, praktické, staletými osvědčené a v mnohém s křesťanstvím podobné – ale pořád jsou odvozené pouze z naší vlastní zkušenosti, očekávání a potřeb. Zvláštnost biblické víry se křesťanům jeví právě v tom, že k nám přichází jako nabídka „odjinud“. Je to výzva, která přesahuje naše lidská očekávání a naděje. Je to víra, k níž jsme byli pozváni.

Takové tvrzení je třeba podrobit diskusi a kritice. Nedá se dokázat ale ani vyvrátit. Každý z nás musí proto sám posoudit, do jaké míry je pro něj Ježíšův život a slovo výzvou, kterou se chce dále zabývat. Všechno, co se o tom zde pokusím povědět, je vedeno snahou umožnit čtenáři, aby jeho rozhodnutí v této věci vycházelo z dobré znalosti věci a mohlo být odpovědné a uvážlivé.

Začneme otázkou. Kolik procent lidí ve vašem městě je věřících? Můžeš slyšet nejrůznější odpovědi. Ti, kteří chodí do kostela, udávají méně procent, než ti, kteří tam nechodí.

Někdo vychází ze skutečnosti, jiný z představ. Kdo četl statistiky, vychází z knih. Představa ani zkušenost zde nemají přesná čísla. Statistika už vůbec ne.

Nejblíže pravdě je skutečnost, že věří skoro každý, až úplně každý.

Představ si situaci:

Institut pro výzkum veřejného mínění bude v okresním městě provádět šetření o tom, kolik lidí je a kolik není věřících. Na místním autobusovém nádraží položí otázku muži středního věku. Ten odpoví, že je nevěřící.

A je to právě ten muž, kterého obvodní lékař u nich v obci poslal do okresní nemocnice na odborné vyšetření. Kde je nemocnice však muž neví. Zeptá se a jde tím směrem, kam mu ukáží. Na vrátnici nemocnice se táže na patřičného lékaře, dá na radu vrátne a v nalezeném oddělení usedá před muže v bílém plášti a sděluje mu potíže. Muž v bílém plášti napíše recept a žena v lékárně vydá krabičku. Muž se vrací na autobusové nádraží a kupuje si lístek do místa bydliště. Klidně usedá a čeká, až autobus vyjede.

Zvláštní nevěřící. Věřil náhodnému chodci, který ho poslal do nemocnice, zde věřil vrátné, věřil, že muž v bílém plášti je lékař a ještě patřičného oboru, věřil, že mu napsal lék a ne jed, věřil, že žena v lékárně je magistra a nikoli uklízečka, věřil, že recept dobře přečetla, věřil, že muž sedící za volantem má řidičský průkaz a je střízlivý, věřil, že autobus jede tam, kam má psáno.

Kdyby náš člověk byl opravdu nevěřící, jak tvrdí, chtěl by u lékaře vidět jeho občanský průkaz, který by srovnal s lékařským diplomem. Tak ba postupoval i v lékárně. A řidiči za volantem by nechal dýchnout do Detalko trubičky a chtěl by vidět jeho řidičský průkaz. Neudělal nic z toho, věřil.

Ale přesto to není ta víra, kterou měli výzkumníci z institutu na mysli. Tu bychom spíše charakterizovali jako důvěru.

Co je tedy víra? Je to dar, je to milost. Dar, který dává Bůh a na který člověk odpoví ano. A navíc je to postoj. Víra není filozofický nebo světový názor, víra je styl života, víra je uskutečněná odpověď na Boží výzvu. Víra v přijetí Božího Syna Ježíše Krista do našeho života. Víra je krok do tajemství, je to intimita s Bohem, je to kvas nového života. Víra je něco, co přesahuje definici víry. Víra není póza, víra není „jakoby“.

Čím je a není, to přiblíží, následující přirovnání.

Na pouť do vesnice přijeli nejrůznější atrakce. Mezi ni i provazochodec. Postavil si dva vysoké sloupy, natáhl mezi ně lano, vylezl nahoru a chodil po provaze sem tam. Dole se shromažďovali lidé a tleskali. Když jich bylo dost, nechal si artista nahoru vytáhnout trakař a jezdil s ním sem a tam po laně. Pak si na trakař nechal naložit dva pytle brambor a jezdil vysoko mezi sloupy. Jistě a bezpečně. Když utichl dole potlesk diváků, zvolal na ně: „Věříte, že bych každého z vás převezl na druhou stranu?“ Všichni dole volali: „Věříme!“ Mistr se odmlčel a za chvíli řekl: „Tak přijďte někdo nahoru a nechejte se přepravit od jednoho konce na druhý.“ Nenašel se ani jeden, který by výzvy uposlechl.

Je jednoduché stát a volat „věřím“. Jak náročné je vstoupit do Ježíšovy náruče a nechat se přenést ze starého do nového života.

Slyším to stále kolem sebe. Věřím, věřím, věřím... jsem věřící, já také věřím... Ale ty, které slyším volat, nevidím vystupovat k Mistrovi, který by je přenesl a se kterým by se vydali na cestu. Jak je jednoduché volat a nekonat. To není víra, to je póza. Přirovnání druhé. Představ si člověka, který se oženil a ještě ve svatební den musel odcestovat lodí na zámořskou cestu. Loď ztroskotala a on zůstává na pustém ostrově. Za čtyřicet let ho najdou námořníci, neví o své minulosti mnoho, ale hrdě hlásí, že je čtyřicet let výborný manžel. Jaký manžel, se ženou nežil, nepracoval, nespál, neradoval se. Stejní jako onen trosečník mi připadají lidé, kteří se prohlašují za křesťany, jenom proto, že je nechala babička pokřtít, když jim bylo 14 dnů. Tímto dnem skončil jejich kontakt s Ježíšem, církví a vírou. Ke svému křtu se sice hlásí, ale jsou podobní tomuto ženatému trosečníkovi. Nežili vztah. V případě trosečníka není jisté, zda ta, se kterou uzavřel o svatebním dni smlouvu, byla mu celé roka věrná, zda na něho čekala a jestli ho po návratu ještě přijme.

V případě našeho pokřtěného je nad slunce jasné a jisté, že Bůh, který s ním o dni jeho křtu uzavřel smlouvu, mu zůstal věrný, čeká na něho a pokud se k němu vrátí, přijme ho.

Bůh na rozdíl od lidí je věrný, čeká a odpouští. Záleží na člověku, zda je ochotný vstoupit tam nahoru a nechat se bezpečně nést samotným Tvůrcem vesmíru.

Většina lidí o to velké životní dobrodružství nestojí. Stačí jim, když stojí tam dole a pokřikují kolem sebe „věřím“.

Proč Bůh jedná tak velkoryse s tím, kdo se od něho vzdálil? Protože je spravedlivý a ví lépe než lidé, kdo již malému dítěti zatarasil přístup na cestě k Němu, protože je Láskou, která touží po člověku.

Přestože je člověk ve srovnání s tělesy vesmíru jen nepatrné nic, jde Bohu o člověka víc než o všechnu hmotu v prostoru a čase. Proto poslal na svět svého Syna Ježíše Krista, aby svou smrtí zachránil každého z nás. Bůh stvořil člověka ke svému obrazu.

Pokud svůj původ vidí někdo v opicích, neberu mu to. Já osobně vidím svůj původ a původ všech lidí v Bohu. Je to více než otázka pohledu. Pominula doba, kdy se našinec holedbal ateismem. Pokud možno s přívlastkem „vědecký“, protože to znělo patřičně hrdě. Ale je to právě věda, která prokazuje ateismu medvědí službu. Stačí ocitovat opravdové vědce, kteří skrze vědecké poznání přišli k víře nebo ji přes své učení neztratili. V boji proti Bohu není žádné vítězství absolutní. Poslední slovo bude mít vždy On.

2. DÍL : EXISTUJE BŮH?

Zkusme nejprve vyjít z předpokladu, že by Boží působení a vliv na tento svět bylo možné spolehlivě dokázat a nezávisle ověřit. Co by to znamenalo? Bůh by se stal běžnou součástí našeho světa a vztahů. Byl by dokázán, případně vypočítán podobně jako existence planety Pluto nebo virů a bakterií, které také nikdo prostým okem neviděl. Jenže Bůh je ze své podstaty někdo zcela jiný, výjimečný, ano jedinečný.

Biblická víra v jednoho Boha znamená víc, než jen to, že místo mnoha bohů je pouze jeden. Bible svědčí o Bohu, který je především zcela jiný než všechno, co známe a o čem mluvíme. Je to někdo naprosto jedinečný. Proto ho nelze zařadit mezi věci a pojmy, které lze dokázat, nezávisle ověřit a zkoumat. Připustit možnost Boží existence znamená připustit si, že může být něco víc, než jen to, co známe, chápeme a vnímáme. Je to výraz naší pokory a respektu k tajemství světa a života. Kdybychom mohli Boží existenci dokázat, nemohli bychom už nikdy mluvit o víře v Boha. Bůh by se stal pouhým faktem, který by člověk musel respektovat, aniž by k němu mohl zaujmout nějaký osobní postoj. Nemá smysl věřit a rozhodovat se pro něco, co je jasné a nezpochybnitelné.

Jestliže nejsme schopni Boží existenci dokázat, není to tedy nějaký náš nedostatek či neschopnost, ale Boží záměr, který nám umožňuje mít k Němu zcela jedinečný vztah. Právě nezajištěnost víry v Boha dává tomuto vztahu tak vysokou cenu. Je to riziko, které dobrovolně podstupujeme. Láska, které se odvažujeme.

Naděje, pro kterou se mnohého vzdáváme. Víra v Boha patří k nejvyšším projevům naší svobody a odpovědnosti. To, jestli člověk Bohu věří nebo nevěří, vypovídá především o něm samotném. O tom, co je mu drahé, čemu chce dávat přednost, pro co chce žít. Tak jako nelze Boží existenci dokázat, nelze ji ani vyvrátit. Teoretické modely tohoto světa, jak nám je

dnešní věda překládá, sice s Božím působením většinou nepočítají, ale pouze proto, že se zabývají tím, co známe a můžeme nějakým způsobem pozorovat a ověřit. Vše ostatní nám však zůstává skryto. Přesto se dá říci, že je kolem nás řada znamení, které nás k víře v Boha zvou a povzbuzují. Nejsou to důkazy. Kdo nechce, toho ani tyto úvahy nepřesvědčí. Ale kdo Boha hledá, může tu najít oporu a povzbuzení. Jedním ze znamení Boží moci a lásky je skutečnost života a světa kolem nás. Čím víc toho o světě víme, tím více žaseme nad jeho dokonalostí a krásou, vnímáme však další, další tajemství. Je těžké si představit, že svět a člověk vznikli jen náhodou nebo nekonečnou cestou pokusů a omylů. Víra sice také neumí popsat, jak svět vznikl, ale má odvalu věřit, že tento svět, je dobrý, vznikl z jistým záměrem a cílem.

Dalším znamením Božího působení můžeme vidět v existenci Izraele a křesťanské církve. Ať už v Boha věříme nebo ne, nelze popřít fakt, že víra v biblického Boha ovlivňuje jednání mnoha lidí již tisíce let a životní příběhy těchto lidí jsou víc než pozoruhodné. Není snadné vysvětlit, proč právě Izrael tu přes všechna pronásledování a stěhování stále zůstává a žije jako lid Boží. Není snadné vysvětlit, proč právě příklad Ježíše Krista dodnes mění životy tolika lidí a oslovuje nás i v tak rozdílných kulturních poměrech a situacích, jaké před nás staví současnost.

Mnoho lidí i dnes z různých důvodů počítá s tím, že je „něco nad námi“. To však ještě není víra v Boha. Je to podobné, jako když vidíme jít po ulici neznámého, cizího člověka. Jistě existuje. Ale nemáme s ním nic společného. Míjíme se bez pozdravu a nic o sobě nevíme. Víra je podobná situaci, kdy vidím jít po ulici člověka, kterého dobře znám, máme se rádi, a proto se spolu zastavíme na kus řeči a pak třeba jdeme někam společně. Počítat pouze s Boží existencí, k víře nestačí. Je to jistě nutný předpoklad, ale víra v Boha se rodí z poznání, že je tu někdo, komu na nás záleží.

Někdo nepředstavitelně dobrý a laskavý. Někdo, kdo nám rozumí a může pomoci. Někdo, koho si vážíme a máme rádi. K víře a lásce k Bohu člověk většinou nedospěje složitými rozumovými úvahami. Je to spíš záležitost srdce a osobní volby. Jde však o to, aby rozum víře nebránil.

Impulzy k rozhodnutí pro víru v Boha mohou být různé. Člověk se např. z nějakého důvodu začne o víru, církev, bibli atd. zajímat a postupně dospěje k názoru, že na tom možná „něco je“. Začne o tom víc přemýšlet, číst. Hledá podobně uvažující lidi. A pak přijde chvíle, kdy pozná, že ho o víře v Boha nemůže přesvědčit nikdo druhý.

Může se pro ni rozhodnout jedině pouze on sám. Svědectví a příklad těch, kteří se s Bohem již setkali, může být velkou pomocí. Uvěřit Bohu znamená udělat podobnou osobní zkušenost jako oni. Poznat, že Bůh, o němž svědčí bible, ke mně i dnes mluví, pomáhá mi a stojí za to, být mu věrný.

3. KDE SE VZALA BIBLE?

Ačkoli dnes většina lidí zná bibli jako jednu poměrně silnou knihu o mnoha stránkách, ve skutečnosti vznikala celá staletí a tvoří ji knihy a texty velmi různorodé. Vznikaly odděleně a nezávisle a teprve později byly do bible zařazeny. Najdeme tu básně, pověsti, historické kroniky, přísloví, proroctví, zákony, dopisy, vysvětlení různých místních názvů, předpisy jak slavit svátky atd. Všechny tyto texty však spojuje jednotící myšlenka. Chtějí vydat svědectví o Božích činech, které se nás všech, dotýkají.

Základní myšlenkou společnou všem biblickým knihám je, že Bůh se nám dává poznat nejzřetelněji skrze slovo a nikoli skrze události samotné. O Bohu se příliš nedozvíme pozorováním přírody ani zkoumáním dějin, ale setkáme se s ním, když uvěříme jeho zaslíbením a půjdeme po cestě, na kterou nás pozval. Biblický Bůh je Bůh, který mluví. Jeho činům porozumíme teprve tehdy, když zaslechneme, na čem mu záleží.

Proto se o Bohu v bibli především vypráví, svědčí a zpívá. Bez tohoto svědectví bychom o Bohu nevěděli téměř nic. Bible je kniha, kterou napsali lidé, a proto není zdaleka dokonalá. Bůh k nám v bibli mluví lidskými slovy a myšlenkami. Proto se nesmíme divit, když v bibli najdeme úvahy a představy, kterou jsou dnes překonané a dobově podmíněné. Biblické texty byly napsány tak, aby mluvili především ke svým současníkům. Chceme-li, aby promluvili také k nám, musíme nejprve pochopit, co chtěli říci v době svého vzniku a teprve potom se můžeme pokusit přenést jejich svědectví do dnešní doby. Jestliže společným cílem biblických textů bylo oslavit Boží lásku a věrnost, nesmíme se divit, že vše ostatní je tomuto cíli podřízeno. Bible využívá textů starověkých kronik, ale jejím cílem není popisovat historii. Pomocí dochovaných vyprávění a pověstí nám chce povědět o způsobu a směru Božího působení v dějinách. Nesmí nás proto zaskočit, že se biblické vyprávění může v jednotlivostech mýlit a být nepřesné. Stejně, tak bychom se neměli divit, že bible používá starověké pověsti, které známe i z jiných pramenů (např. o potopě). Bible tyto všeobecné známe, příběhy přepracovává, aby na nich ukázala, na čem Pánu Bohu záleží. Na bibli není nejpozoruhodnější její stáří, ale to, že pomocí těchto dobově podmíněných textů k nám Pán Bůh může promluvit i dnes. Není důležité, kdo všechno se podílel na konečné podobě biblických textů. Podstatné je, že víra má zkušenost s Bohem, který s námi dodnes jedná a je stejně dobrý, věrný, laskavý i spravedlivý – jako se o tom píše v bibli.

Křesťanská bible, se dělí, na dvě části. První část, kterou tvoří 39 knih, mají křesťané společnou se židy a tradičně se jí říká Starý zákon. Byla napsána hebrejsky. Svědčí o Bohu, který se dal poznat izraelskému národu. Jemu byl svěřen úkol, aby o jediném Bohu svědčil uprostřed ostatních národů. Největší událostí Starého zákona je vysvobození Izraele z egyptského otroctví a jeho uvedení do země zaslíbené. Podobnou Boží pomoc prožil Izrael ve svých dějinách ještě mnohokrát a postupně dospěl k víře, že Hospodin je nejen Bohem jejich malého národa ale Stvořitelem a Pánem celého světa. O autorech knih Starého zákona mnoho nevíme. Mnohé texty se předávaly nejprve ústně a teprve později byly

sepsány do jednotlivých knih. Jednotlivé knihy vznikaly v průběhu několika staletí a soubor 39 knih byl definitivně uzavřen teprve v průběhu prvního století po Kristu.

Na Starý zákon navazuje druhá část, které říkáme Nový zákon. Tvoří jej 27 knih či knížek, kterým je společné svědectví o životě Ježíše Krista a víře v něho. Nový zákon je napsán řecky a vznikl v průběhu prvních dvou staletí našeho letopočtu. Obsahuje v první řadě čtyři evangelia, která vypráví o působení Ježíše z Nazareta. Dozvíme se tu o počátcích církve a životě prvních sborů díky dopisům, které napsali apoštolové a jejich žáci. Ani zde mnoho nevíme o autorech těchto textů. Když kniha nese název některého z apoštolů, mohl ji z úcty k němu napsat některý z jeho pokračovatelů. Soubor Nového zákona církev uzavřela počátkem 4. století a vědomě do něj nezařadila mnohé knihy, které nepovažovala za hodnověrné.

Bible tvoří pro křesťany základní pramen, podle něhož se orientuje jejich víra.

I když je bible, velmi různorodá a zaznívají tu hlasy odlišné a téměř protichůdné, přesto se dá říci, že biblické hlasy tvoří podivuhodnou jednotu.

Biblické svědectví, připomíná orchestr, v němž každý sice hraje na jiný nástroj a jinou notu, ale dohromady to zní jako mohutný a libozvučný akord.

4. ŽILI ADAM S EVOU?

Řada biblických příběhů vzbuzuje v dnešním čtenáři pochybnosti a nejasnosti.

Máme všechna biblická vyprávění chápat doslova nebo jim máme rozumět spíš jako podobenstvím? Většina biblických příběhů má reálné pozadí, ale nikdy to není nezaujatý popis událostí. Bible používá historické zprávy i starověké mýty, aby nám s jejich pomocí ukázala, jaký je Bůh, čemu smíme věřit a v co doufat. Je to svědectví vědomě a přiznaně zaujaté.

Ale kdo jiný nám může o Bohu povědět než ten, kdo mu věří? Nikdo jiný o živém Bohu přece neví a vědět nemůže.

V historickém slova smyslu Adam s Evou nežili. První kapitoly bible vznikly jako jedny z posledních a je třeba je chápat jako předmluvu ke všemu, co následuje.

Příběhy o Adamovi a Evě nepopisují historii, ale přítomnost. Jsou výpovědí o člověku jako takovém a ne příběhem o našich předcích. Však Adam, znamená Člověk a Eva se dá přeložit jako Živá, Život dávající. V Adamovi a Evě se může poznat každý z nás. I nám byl svěřen dar života a tato země. Dostali jsme úkol starat se o svět s láskou a úctou ke všemu stvoření.

Ale člověk Boha neposlechl a neposlouchá. To popisuje příběh o stromu poznání dobrého a zlého. Lidé si však myslí, že jsou chytřejší než Bůh a dělají věci, před kterými je Bůh varoval. Kdo z nás by se v tom příběhu nepoznal? Výsledkem je zklamání, úzkost a strach. To je vyjádřeno obrazem lidí, kteří si uvědomili svou nahotu a začali se stydět a skrývat. Příběh o vyhánění z ráje nám ukazuje, že svět, v kterém žijeme, je díky naší neposlušnosti jiný, než jak ho pro nás Bůh připravil. Život se pro nás stal těžký. Přibylo bolestí a překážek. A přece je to místo naděje a radosti, neboť bible svědčí, že náš svět pořád patří Bohu, který nás nezavrhl, i když mu tak často býváme nevěrní. Ani příběh o potopě není historický.

Je to přepracovaná orientální pověst, která má však nepochybně reálný základ, neboť k potopám docházelo, i když asi ne celosvětově. Ale bible tuto látku používá, aby na ní ukázala Boží věrnost a milosrdenství. I když nás důsledky našeho jednání často doslova zavalí a zasloužili bychom si, aby s námi Bůh navždy skoncoval, on vždycky nabízí novou šanci a nenechá nás zahynout. Podobně i první kapitola bible není detailním popisem stvoření ani lekcí pro fyziky a astronomy. Je to vděčné vyznání, které básnickou řečí oslavuje krásu Božího stvoření. Místo abychom tento svět a přírodu zbožňovali, smíme věřit, že všechno kolem nás má spolu s námi sloužit a oslavovat Boha. Vesmír je tu představen jako veliký Boží chrám, kde všechno slouží Boží slávě a člověk je představen ne jako chudák, který se toho všeho bojí, ale jako ten, který to má vše na starost.

První kapitoly bible vypráví příběhy, které si postupně prožije a kterými projde každý z nás. Pravdivost těchto kapitol si tak může každý ověřit sám na sobě. Včetně závisti, která se ho zmocní, když se mu zdá, že Bůh někomu nadržuje, jako se to zdálo Kainovi. Když se lidé pokouší postavit věž, která by sahala až do nebe, je to opět příběh, který známe všichni, protože se opakuje takřka v každé generaci. Kolikrát už se lidé pokoušeli dokázat bez Boha něco velikého a navždy se tak zvěčnit. Lidské dějiny jsou plné pyšných projektů, které skončily dříve, než začaly. Naštěstí se lidé, kteří se chtějí Bohu postavit, nedovedou domluvit a brzy se pohádají. Ale i pro takové vychází ráno slunce a déšť přináší vláhu. Boží věrnost se obnovuje každého jitra a nikdy se nevyčerpá.

Není však tento výklad bible pouze elegantním způsobem, jak se vyhnout dnešním neřešitelným problémům s jejím doslovným výkladem? Celé generace jí přece rozuměly slova od slova a také její autoři byli zřejmě přesvědčeni, že popisují, co se skutečně stalo. Je však zajímavé, že některá vyprávění mají pojistky proti takovému chápání. Například když si synové Adama a Evy najdou ženy. Kde se vzaly, když tu jiní lidé nebyli? Buď je vyprávění natolik nedokonalé, že se touto maličkostí vůbec nezabývá, (což se nezdá pravděpodobné u vyprávění natolik propracovaného a tolikrát vyprávěného) a nebo je to skrytá pojistka proti doslovnému chápání, kterému to nejdůležitější uniká. Klidně totiž můžeme i dnes věřit, že se vše stalo skutečně tak, jak o tom v bibli čteme, ale k čemu nám to bude dobré? Nepotřebujeme přece vědět, jak to tenkrát přesně bylo. Potřebujeme vědět, jak je to s námi teď. A právě o tom s námi bible hovoří. V obrazech a podobenstvích, která jsou pravdivá stále a ne jen v jednom okamžiku.

5. KDO JE TO JEŽÍŠ?

S postavou Ježíše Krista křesťanství stojí a padá. O jeho existenci sice svědčí také některé nezávislé dobové prameny, ale většina našich znalostí o něm vychází z Nového zákona. Narodil se v době vlády římského císaře Tiberia a většinu života prožil v oblasti zvané Galilea. Ve svých třiceti letech veřejně vystoupil jako prorok, který ohlašuje blízkost Božího království. Tak nazýval Izrael očekávaný čas, kdy se Bůh ujme vlády nad světem a každý člověk se bude zodpovídat ze svých činů. S podobnými slovy těsně před ním vystoupil i Jan Křtitel, který však byl brzy popraven.

Ježíš učil novému chápání Boží vůle, jejímž cílem není odsouzení ale naše záchrana. Místo aby však vyhledával a chválil lidi, kteří byli pyšní, jak pečlivě dodržují Boží zákon, věnoval se a pomáhal raději těm, kteří ztratili naději a za svůj život se styděli. Svě posluchače učil každodenní důvěře k Bohu a lásce k druhým lidem. Přinášel lidem Boží odpuštění a pomoc v jejich každodenním životě. Na potvrzení pravdivosti svých slov Ježíš uzdravoval nemocné, kteří byli tehdy považováni za bohem potrestané.

Svémi slovy i skutky vzbudil Ježíš mezi prostými lidmi vzrušení a nadšení, ale představitelé národa jej sledovali s obavami a nejistotou. Obávali se ztráty svého vlivu a lidového povstání, které by je smetlo. Proto se rozhodli, že Ježíše odstraní a o velikonočních svátcích jej předali římské okupační moci jako politického vzbouřence. Tak byl Ježíš na příkaz římského místodržitele Piláta v Jeruzalémě ukřižován. Jeho vliv a působení mělo být ukončeno a naděje, které vzbuzoval, se měly ukázat jako falešné. Jeho žáci a příznivci byli těmito událostmi do té míry zděšeni, že ho v posledních dnech opustili a svou víru v něho chápali jako omyl a prohru.

Pak se však stalo něco, s čím nikdo nepočítal. Ježíš, který zemřel a byl pohřben, se opakovaně setkal se svými učedníky jako živý a vzkříšený. Nikdo z nich si to nedovedl vysvětlit. Lidé si tenkrát dovedli představit, že nás Bůh vzkřísí na konci časů při posledním soudu. Ježíš však byl vzkříšen již nyní. Jeho vzkříšením nám Bůh ukázal cestu, která vede k životu, který není odsouzen k zániku.

Víra v Ježíšovo vzkříšení znamenala zásadní zlom v životě jeho učedníků.

Vzniká společenství, které přijímá za svůj úkol rozšířit zprávu o tomto Božím činu nejprve mezi židy a později i mezi pohany (tj. nežidy). Ježíšovi učedníci se schází, aby při společném jídle zažili Ježíšovu přítomnost a modlili se k němu, jako ke svému zachránci a Božímu Synu. Vše, co Ježíš ve svém pozemském životě dělal a říkal, dostalo jeho vzkříšením novou váhu a trvalou platnost. Nový význam dostává i jeho smrt na kříži. Díky vzkříšení to již není prohra, ale oběť lásky. Učedníci se rozpomínají, že Ježíš se svým utrpením a smrtí počítal.

Když se o velikonočních v Jeruzalémě dobrovolně vydal svým nepřátelům, věřil, že jde po cestě, kterou mu Bůh připravil a prosil Boha, aby dokázal své utrpení a bolest poslušně přijmout.

Ježíš byl člověk, kterého se týkala všechna omezení, která lidský život přináší. Měl hlad, trpěl únavou a bolestí. Mohl se mýlit. Mnohé věci nevěděl. Měl strach zemřít.

Čteme o něm, že plakal a na své nepřátele se dovedl i rozhněvat. Měl však tak důvěrný vztah k Bohu, že ve všem, co konal a říkal, nám Boha přiblížil, jako bychom jej viděli tváří v tvář. Církev to později vyjádřila slovy, že Ježíš byl Syn Boží. To znamená, že nikdo jiný nám nemůže Boha ukázat a zpřítomnit lépe, než právě on. Z vyprávění o jeho činech a životě poznáváme člověka, skrze kterého s námi jedná Bůh.

Na druhé straně se nedá říci, že Ježíš byl Bůh, který si na člověka jenom hrál. Měl od Boha moc činit mnohá znamení. Nikdy však této své moci nepoužil ve svůj prospěch. Jiným pomáhal, sám sobě však nikdy nepomohl. Jeho utrpení nebyla póza ani laciné představení. V Ježíši Kristu se Bůh stal dobrovolně člověkem, aby nám ukázal, jak mu na nás záleží.

I Ježíš mohl Bohu pouze věřit - podobně jako každý z nás. Když se modlil: „Otče, nenech mne umřít na kříži“, přiznával tím svůj strach. Když umíral se slovy: „Bože můj, proč jsi mne opustil“, prožíval stejnou úzkost, jakou prožívá věřící člověk, když si neví rady.

Ale právě proto, že tím vším prošel a byl vzkříšen, ukázal nám cestu k Bohu a životu, který není omezen smrtí.

6. CO S DUCHEM SVATÝM?

Většina lidí si dokáže představit, nač věřící lidé myslí, když mluví o Bohu nebo o Ježíši Kristu. Ale co si představit, když mluví o Duchu svatém nebo dokonce o svaté Trojici?

Slovo Duch se většinou chápe jako protiklad hmotného. Duch je něco nepostižitelného, neuchopitelného, neviditelného. Ale bible myslí realisticky. Duch je v hebrejštině vítr, tedy síla, která viditelně existuje, působí a leccos mění. Ale člověk touto silou nikdy nemůže disponovat, ovládat ji a vypočítat. Proto slouží právě duch-vítr jako podobenství pro Boží působení a jednání. Je viditelné, reálné, mocné a překvapivé. Ale člověk nikdy neví, odkud Boží vítr zavane a co všechno změní.

Duch svatý je živý a jednající Bůh. Je to Boží síla, která působí mezi námi a skrze nás.

Bible svědčí o tom, že Bůh velice často působí skrze lidi. Konkrétním osobám dává sílu, odvalu, vytrvalost, naději či trpělivost. Aby však bylo zřejmé, že tito lidé nemají žádné božské schopnosti a nejsou o nic méně lidmi, než ostatní, mluví bible o působení či zmocnění Duchem svatým. I naprosto obyčejný člověk se tak může stát Božím nástrojem, Boží rukou, Božím úsměvem a povzbuzením.

Svědectví o působení Ducha svatého je svědectvím o lidech, skrze které nám Bůh pomáhá, ačkoli jsou to lidé stejně nedokonalí a chybní jako my. Mnoho takových lidí známe už ze Starého zákona. Píše se o nich, že na ně sestoupil Duch Boží a oni vykonali, nač by sami nestačili a co přesahovalo jejich možnosti a představy. Podobně se mluví také o Ježíši Kristu. V něm působil Duch Boží plně a bez jakéhokoli omezení.

Tatáž Boží síla a moc však působila i skrze apoštoly. Čteme, jak uzdravovali nemocné, snášeli utrpení a odvážně odpovídali těm, kteří je vyslyšeli o jejich víře v Ježíše. Ukázalo se, že odchodem Ježíše Krista se přítomnost Boží moc ve světě nijak nezmenšila. Naopak rozšířila se všude tam, kde lidé vyznávali víru v Ježíše a důvěřovali jeho slovu.

Tak je tomu podnes. Skrze životy jemu věrných a poslušných pokračuje Bůh ve svém díle. Křesťané jsou jako lodě, které plují silou Božího větru. Sílu tedy dostáváme od Boha, ale plachty musíme napnout a udržovat sami.

Bůh si přitom může použít všech lidských schopností. Někdo se stane pro druhé požehnáním svým přirozeným nadáním a dovednostmi. Nesmí však svými schopnostmi sloužit sám sobě a své slávě. Jiný se může s Boží pomocí osvědčit i v úkolech, k nimž přirozené nadání nemá. Nahrazuje je láskou a obětavostí, kterou v něm probouzí víra.

Apoštolové ujišťovali křesťany, že každý věřící má od Boha dar, kterým může druhým sloužit. Tyto dary jsou různé povahy. Někdo v Boží síle slouží nemocným, jinému je dána moudrost vykládat Boží slovo, jinému je dána autorita, aby mohl druhé řídit a vézt.

Největší obdiv obvykle vzbuzují takové dary, které vypadají jako nadpřirozené. Například uzdravování, prorokování nebo zvláštní způsob modlitby, při které člověk upadne do vytržení a modlí se nesrozumitelně (modlitba v jazyku). Všechny Boží dary jsou však stejně důležité. Rozhodující je, zda je člověk koná s láskou nebo pro své vlastní uspokojení. Obdarování Duchem svatým se nakonec pozná pouze podle toho, že jej provází láska a radost. Není to něco, čím se můžeme chlubit a vyvyšovat, ale zač jsme vděční a co přináší užitek druhým.

A jak je to s Trojicí? Nad tímto dogmatem není třeba se trápit. V bibli se o ní nepíše. Myšlenka trojjediného Boha vznikla teprve jako výsledek složitých teologických diskusí, kterými církev prošla v prvních staletích. Je to neumělý pokus jak vyjádřit šířku a dynamiku Božího působení a jednání. Objevily se totiž úvahy, že Bůh, o němž se píše ve Starém zákoně, nemá mnoho společného s Bohem, kterému věřil Ježíš. Jiní viděli v Ježíšovi jen mimořádného člověka, který se dokázal Bohu přiblížit vlastními schopnostmi a tak získal podíl na Boží moci. Byly také pokusy vidět slávu působení Ducha svatého a Boží moci odděleně a nezávisle na Kristově kříži a oběti. Učení o Trojici nás učí vidět veškeré Boží působení ve vnitřní jednotě. Bůh s námi jedná ve třech osobách, třemi různými způsoby. Jako Bůh Otec, Bůh Syn a Bůh Duch svatý.

Ve skutečnosti je to však stále jeden a tentýž Bůh. Všechny osoby Trojice jednájí a působí ve vzájemné shodě a vedou spolu vnitřní dialog a rozhovor. Proto čteme, že se Ježíš modlí k Otci a Duch svatý se za nás přimlouvá a uskutečňuje Kristovo dílo. Bůh je jeden. Jeho láska a sláva však přesahuje všechny naše představy, slova a pojmy.

7. PROČ SE MODLIT?

Modlitba v obecném smyslu je způsob, kterým se člověk pokouší navázat kontakt a připomenout svou existenci silám a mocnostem, které ho přesahují. Modlitba existuje ve většině náboženství. V kritických situacích se dovedou modlit i lidé tzv. nevěřící. Modlitba má mnoho podob, do kterých se promítá způsob života, myšlení a kultury, v které člověk žije. Existují modlitby osobní i společné. Soukromé i veřejné. Modlitby, které boha oslavují nebo jej o něco prosí. Modlitby hlasité i tiché. Naučené i vlastní.

Modlitby křesťanů jsou však ve srovnání s obecnými představy o modlitbě v několika podstatných věcech jiné, podobně jako se křesťanská víra liší od ostatních náboženství a věr. Jde především o to, že křesťané již vědí, ke komu se modlí. Jestliže se říká, že modlitba je rozhovor s Bohem, pro křesťana to znamená, že svou modlitbou Pánu Bohu vždycky už odpovídá a navazuje na to, co pro něj Bůh již udělal a co mu o sobě řekl. Když se křesťan modlí, nevolá do nebe nazdařbůh. Nezkouší a nečeká, zda to vyvolá nějakou odezvu. Křesťan se modlí, protože ví, že Bůh na jeho odpověď čeká. Není to volání do prázdna. Je to pokračování v rozhovoru, který zahájil Bůh tím, že nám daroval život, promluvil k nám skrze bibli a poslal Ježíše Krista, který nás pozval na cestu následování.

Křesťanská modlitba nezačíná od nuly. Když se křesťan modlí, má nač navázat. Má se o co opřít. Má za co děkovat. Právě to dává jeho modlitbě jiný obsah a tón, než kdybychom se pokoušeli modlitbou pouze prosadit své potřeby a očekávání. Bůh, k němuž se obracíme, nám není cizí ani lhostejný. Modlíme se k tomu, o kom víme, že nám dává a přeje to nejlepší. Ale proč se tedy vůbec modlíme, jestliže Bůh nejlépe ví, co potřebujeme a chce nám to dát? Naši modlitby nejsou důležité jen proto, aby se Pán Bůh dozvěděl, co nám schází. Jsou stejně důležité i pro nás. V modlitbě si člověk ujasní a uvědomí, na čem mu záleží, co potřebuje a jak je to ve srovnání s potřebami druhých lidí důležité. Tak jako lidé o svých starostech a radostech potřebují mluvit s druhými lidmi, potřebujeme o nich mluvit i s Bohem. Když o svém životě mluvíme s Bohem, je to jediná chvíle, kdy můžeme být zcela pravdiví a otevření. V modlitbě nemá smysl cokoli skrývat či předstírat, neboť Bůh o nás všechno ví. A právě to činí modlitbu jedinečnou a nenahraditelnou. V modlitbě člověk poznává sám sebe a uvědomuje si i své místo ve světě. Naše soběstřednost se v modlitbě hroutí a mnohé naše potřeby se ukazují být méně důležité a nutné.

Obvyklá představa o modlitbě říká, že je to pokus, jak na Pánu Bohu něčeho dosáhnout a změnit jeho vůli. Křesťan však

neusiluje o změnu Boží vůle, ale učí se v modlitbě Boží vůli poznat a přijmout za svou. Právě v tom se projevuje naše důvěra k Bohu, že víc dáme na Jeho slovo než na své vlastní představy a touhy. Křesťan předkládá Bohu své potřeby, naděje a očekávání a současně si před Boží tváří uvědomuje, co mu Bůh splnit chce a čeho se jako křesťané musíme vzdát. V modlitbě se tak člověk učí vzdávat svého sobectví, hněvu, touhy po pomstě a postupně nachází cestu, po které jej chce Bůh vést. V tomto smyslu je modlitba boj. Ne však s Bohem, ale s našim vlastním strachem, obavami, sebelítostí, zklamáním, pýchou či hrdostí.

Boží odpověď na naše modlitby má různou podobu. Často už při samotné modlitbě si člověk uvědomí, kudy jej chce Pán Bůh vést. Tuto odpověď si formuluje a říká vlastně on sám na základě toho, co o Pánu Bohu ví a čemu věří. Přesto ta odpověď nevychází z něho, ale znamená pro něho zásadní změnu v pohledu na jeho životní situaci.

Jindy přichází odpověď na naše modlitby jako změna vnějších okolností, o kterou jsme usilovali. Tato změna nemusí být pouze zázračná a nečekaná. Mohou jí způsobit lidé. Může být docela přirozená a logická. Může však být i velmi neobvyklá a překvapující. Často se stane něco jiného, než jsme původně čekali. Ale právě proto, že jsme se za změnu modlili, víme, že za ni smíme a máme děkovat Bohu. Nejen ze slušnosti, ale proto, že si tak zřetelněji uvědomíme, za co všechno Pánu Bohu vděčíme. Křesťan se v tomto smyslu raduje dvakrát. Z toho, co se stalo a současně i z toho, že mu to daroval Bůh. Pouhá změna situace může být sama o sobě náhodná. Ale Boží přízeň a láska je trvalá, spolehlivá a věrná.

Jsou ovšem i modlitby nevyšlyšené. Nemocní, kteří zemřeli. Manželství, která se rozpadla. Trápení, které neskončilo. Cíle, kterých jsme nedosáhli. To neznámá, že jsme se modlili nebo věřili špatně. Není to ani znamení, že nás chce Pán Bůh potrestat. Když změna nepřichází, je to pro křesťana výzva, aby se naučil svá břemena nést. Víra nám pomáhá přijmout obtížnou situaci jako úkol a poslání být Bohu věrní i v tom, co jsme si nepřáli. V tom je nám příkladem Ježíš Kristus, který přijal svůj kříž, i když se modlil, aby jej byl ušetřen. Boží pomoc však není omezena na rozměr našeho pozemského života. Poslední slovo k našim modlitbám zazní až při vzkříšení.

8. NEŠLO BY TO BEZ CÍRKVE?

Je mnoho lidí, kteří se považují za věřící a usilují žít podle křesťanských zásad, ale k církvi mají vztah velice chladný ne-li přímo odmítavý a zarputile bojovný. To může mít řadu důvodů. Jedním z nich jsou špatné zkušenosti s lidmi, kteří sice pravidelně chodí do kostela, ale přitom žijí pokrytecky a falešně. Svou víru deklarují pouze slovy, ale jejich život je obojaký a vypočítavý. Než aby se člověk hlásil k takovým lidem, raději věří Pánu Bohu sám, podle svého svědomí. Často však pramení tenhle postoj z reality, kdy lidé místo, aby činili svoji osobní zkušenost víry, „papouškují“ co říkají druzí a žijí obklopeni předsudky místo vlastního poznání.

Jiní se k církvi nehlásí, protože se jim nelíbí být někde organizováni a nechťejí si nechat předepisovat, jak a čemu mají věřit. Pro mnohé je náboženství jejich výsostně soukromá věc a nemají potřebu se kvůli tomu s někým sdružovat a scházet. To všechno jsou důvody, které mají svou váhu a jejich oprávněnost je v mnoha případech třeba uznat. Církev skutečně za sebou má pohnuté dějiny, v nichž se od Ježíšovy zvěsti mnohokrát tragicky odchýlili. Jednotliví křesťané někdy i třeba bývají pokrytci a „nafoukanci“. Kdyby byla církev jen organizace, která sdružuje lidi podobně smýšlející, nelišila by se příliš od zahrádkářů nebo chovatelů holubů. Pak by bylo čistě soukromou věcí každého z nás, zda se chce hlásit k podobně smýšlejícím nebo ne. Jde však o to, že církev může mít pro víru zásadní a nenahraditelný význam. Bez církve by totiž nikdo z nás Bohu neuvěřil. Svědectví o Boží lásce k nám nepřišlo „z nebe“, ale předali nám ho lidé, kteří v církvi žili a uvěřili. Bůh k nám nemluví bezprostředně, ale skrze lidské svědectví a společenství. Boží pozvání k víře je ten největší dar, o který se my lidé můžeme navzájem rozdělit a jeden druhému předat. Bůh nesvěřil evangelium andělům, ale hříšným lidem, protože chtěl, abychom se o ty nejdůležitější věci vzájemně sdíleli a nenechávali si je pro své soukromí. Tak jako člověk potřebuje ke zdravému životu rodinu a přátelství, tak i víra existuje a žije ve společenství. Bůh nás učí žít pohromadě, přijímat pomoc druhých a nabízet jim svá vlastní obdarování. Sdílení víry a životních zkušeností může být sice neskonalé a leckdy konfliktní, ale právě proto se o ně máme jako Ježíšovi učedníci navzdory všem nezdarům stále znovu pokoušet. Církev není a nebude společenství ideální a bezchybné. Nese si v sobě všechna rizika, kterými trpí lidská společnost a lidé v ní. Ale každý člověk, který má alespoň trochu soudnosti musí přiznat i své vlastní chyby a nedokonalosti. A přece se právě v církvi může podařit, že se nepřátelé smíří, bohatí rozdělí, silní nepovyšují a všichni utvoří jednu rodinu. Je to poslání, před kterým nesmíme couvat a dopředu jej vzdávat.

Dalším důvodem pro život v církvi je skutečnost, že naši víru je třeba stále obnovovat, posilovat, růst ve víře a pročišťovat ji. Když člověk věří jen sám za sebe a s nikým o tom nemluví, brzy se vydá po vlastní cestě a vytvoří si svou vlastní zbožnost a chápání Boha. Každý z nás má sklon přizpůsobovat si Boha vlastním představám a potřebám. Naše svědomí snadno ustoupí tomu, po čem toužíme, a ztrácí schopnost sebekritiky. Naše víra má krize a období pochybností, ale i chvíle, kdy příliš podléháme svým pocitům a nadšení. Víra, o které s druhými nemluvíme, nabývá buď bizarních forem, nebo se postupně ztrácí a mizí z obzoru našeho života. Proto nám Bůh dal společenství církve, které nás ve víře povzbuzuje, orientuje a nastavuje nám i kritické zrcadlo. Bůh si přál, abychom žili ve společenství církve. V církvi se člověk učí vírou žít. Vždyť víra neznámá jen pomoc od Boha přijímat, ale také se o ni sdílet a navzájem si ji předávat i vydávat. Existují zájmová společenství, která církev do jisté míry nahrazují a kde se lidé pokouší o podobné vztahy jako v církvi. Jsou

to např. různé charitativní společnosti, misijní a modlitební skupiny nebo sdružení věřících lidí stejného věku a zájmů. Je tu však jeden podstatný rozdíl. Tato společenství nikdy nejsou pro všechny. Sdružují lidi nějakým způsobem podobné. Lidi společných zájmů a cílů. Stejného věku a sociálního postavení. Být v církvi však znamená mít srdce otevřené pro každého. Do církve patří mladí i staří. Úspěšní i neúspěšní. Idealisté i pragmatici. Lidé, kteří volí levici i ti, co dávají přednost pravici. Zaměstnanci i zaměstnavatelé. Nevzdělaní i intelektuálové.

Sportovci i peciválové. Lidi v církvi si nevybíráme, ale přijímáme. Tak jako Bůh, který si nevybírá ty, kteří mu víc vyhovují, ale je připraven přijmout každého, kdo přijde a bude chtít vejít. Pro život v církvi je ještě jeden dobrý důvod. Když bible mluví o životě věčném a o Božím království vždycky nám ho představuje jako veliké setkání a společenství. Budoucnost, kterou nám Bůh připravil, není nějaká „soukromá planetka“, kde si bude každý užívat štěstí sám pro sebe, ale veliká hostina, kde se lidé setkávají a navzájem sdílí svou radost a vděčnost z Boží blízkosti. Církev není nic jiného než velmi nedokonalá předzvěst a model této očekávané budoucnosti. Být křesťanem znamená žít s druhými, nést za ně odpovědnost, navzájem si odpouštět, pomáhat jim, modlit se za ně a být jim bratry a sestrami. To, co člověk poznal v určité míře ve vlastní rodině, měl by se pokusit, rozšířit na větší a širší společenství, kterým je právě církev a sbor-farnost, k němuž patříme. Rozpačitou pozornost médií i lidí vzbuzují lidé bez domova-tzv. bezdomovci, stejně tomu tak je i v rovině duchovní. Duchovních bezdomovců je mnohonásobně víc. Pozornost však bohužel vzbuzují pouze následky tohoto duchovního bezdomovectví. Kéž vnímáme potřebnost nést, podepírat a spoluvytvářet z naší farnosti příjemný DOMOV.

9. MUSÍ BÝT KAŽDÝ POKŘTĚN A CHODIT K VEČEŘI PÁNĚ?

Bůh, o němž svědčí bible, se dává člověku poznat prostřednictvím řeči a slova. Informace mají v lidském životě i ve vesmíru rozhodující význam. Ale člověk potřebuje víc než slova. Chce vidět, jak se slovo plní a uskutečňuje. Touží něco prožít. Něčeho se dotknout. Aby lidé mohli Boží blízkost a pomoc prožít jako něco skutečného a reálného, vybral Bůh určité události, které nám mohou jeho lásku a věrnost názorně zpřítomnit a zviditelnit. Ve Starém zákoně to byla například oběť. Při spálení části úrody nebo masa na oltáři přijímali věřící lidé ujištění, že jim byly odpuštěny jejich hříchy a Bůh jim při obětní hostině znovu potvrdil smlouvu věrnosti. Podobný význam mělo slavení svátků, při nichž se Izraelci symbolickým opakováním minulých událostí (např. jedení beránka jako vzpomínka vyvedení z egyptského otroctví) stávali účastníky těchto dějů a připomínali si, že Boží čin pomoci, který se stal v minulosti, platí a má význam i pro ně osobně.

Na tuto symboliku navazují v křesťanské církvi svátosti. Jsou to události, při nichž nám obyčejné věci jako je voda, chléb či víno připomínají, co pro nás Bůh učinil a stále znovu činí. Svátosti jsou zviditelněním Božích slibů a závazků. Nemají v sobě nic magického ani tajemného. Jsou tu proto, aby člověk věděl a prožil, že se něco konkrétního a viditelného se mezi ním a Bohem skutečně stalo. Celkem slavíme sedm svátostí. Potvrzují nám lásku Ježíše Krista a naše vysvobození z moci hříchu a smrti. Svátosti jsou, jak již bylo uvedeno, jednou z cest mezi Bohem a člověkem. Je to účast na Božím životě, dialog mezi člověkem a Bohem. V svátostech Kristus vychází vstříc člověku a člověk přichází k němu. Při každém takovém setkání je nám dána příležitost k nejučinnějšímu setkání s ním a jeho prostřednictvím s celou nejsvětější Trojicí. Svátost je viditelné znamení neviditelné milosti. Co znamená slovo milost? Je to projev Boží lásky k člověku. Milost je to, co člověk dostává, aniž si to něčím zasloužil, dostává dar z lásky. Svátostí, jak je zachovává církev v tradici a odvozuje z Písma svatého, je celkem sedm:

Křest
biřmování
svátost kněžství
svátost pokání
svátost útěchy nemocných
svátost manželství
svátost večeře Páně.

První tři svátosti je možné přijmout jenom jedenkrát v životě, protože jejich přijetí poznačuje duši nesmazatelným znamením a je trvalé.

Ostatní čtyři svátosti lze přijmout opakovaně. Svátost manželství, které bylo platně uzavřeno, lze přijmout i několikrát, pokud jeden z manželů ovdoví, protože je za doby života obou manželů nerozlučitelné.

Křest a Večeře Páně jsou nejdůležitější svátosti.

Svátost je místem setkání a spolupráce člověka s Ježíšem Kristem. Přesto, že svátosti působí „sami sebou“, bylo by pošetilé se domnívat, že k tomu není potřeba naší účasti. Bylo by to stejné, jako bychom se domnívali, že lék, který jsme dostali od lékaře, bude působit i tehdy, když jej po návratu z ordinace uložíme do zásuvky v kredenci. Jsou i takoví pacienti. Tak jednají i někteří lidé ve vztahu ke svátostem. Žijí a jednají ve falešné představě, že křtem si zajistí bezporuchové zdraví svého vnoučete, svatbou v kostele pojistí zaručené jisté úspěchy v soužití anebo obřimováním jejich nezbedné ratolesti se tato, jako mávnutím proutku, promění v kvalitní osobnost po všech stránkách.

A když po čase zjistí, že „to neúčinkuje“, začnou pochybovat o tom, zda církev vůbec dobře a bezporuchově

funguje. Takové představy mohou mít lidé, kteří nevědí nic o víře, Bohu, Ježíši a Duchu svatém. Ale především jim víra není cestou a Bůh není plností jejich života.

Svátost křtu.

Křest je první a základní svátost, bez které nelze přijmout, ani udílet svátosti další, jak o nich bude dále pojednáváno. Má-li člověk svátostí žít, musí být vkořeněný vírou do Krista, aby odolával poryvům života, musí z pramenů spásy čerpat vodu ke svému křesťanskému růstu.

V našich zemích je zvykem křtít malé děti. Je to velká milost, když rodiče si najdou čas a chvíli, otevřít život svého dítěte také do prostoru víry. Je to moment, kdy mu dávají velkou šanci nežít život jen v jeho horizontálním rozměru, ale i ve vertikálním. Pro ně samotné je to příležitost objevit nové věci pro život, jež jim byly dosud skryty. Křest, je počátek. Stejně jako když se zasadí semínko do země. K růstu potřebuje však další péči – okopávat, hnojit, zalévat atd. Jinak zaschne. Stejně tak je to po křtu. Společenství bratří a sester k tomu dává svou blízkost a pomoc rukou i modlitbou.

Dnes není výjimkou, ale přímo znamením doby, že o křest žádají již dospělí lidé, kteří na otázky týkající se víry a křesťanského života odpovídají sami za sebe a už k tomu nepotřebují rodiče. Pro dospělého plné prožití této svátosti dává obrovskou šanci projít ve svém duchovním vnímání věcí kolem sebe určité nasměrování k novým hodnotám.

Kdo může křtít:

Biskupové, kněží a jáhnové, což je samozřejmé, protože jsou k tomu zmocnění svěcením, jak se dočteme ve svátosti kněžství, ale křtít může každý pokřtěný v případě, že jde tomu, kdo má být pokřtěn, o život.

Proto mohou v případě nebezpečí smrti v porodnici pokřtít novorozence i porodní asistentky nebo samotná matka po porodu. Pokud to umí a zná postup křtu.

Křestní formulace:

„JÁ TĚ KŘTÍM VE JMÉNU OTCE I SYNA I DUCHA SVATÉHO, AMEN“.

Potřeby ke křtu: voda, světlo rozsvícené svíce a opravdovost člověka.

Jaké jsou účinky křtu:

- pokřtěný je vtělený v Krista a stává se členem společenství sester a bratří (církve), křesťanem.
- je vnitřně očištěn od dědičného hříchu a od hříchů osobních.
- stává se novým stvořením, chrámem Ducha svatého, přijímá Boží synovství a účastní se na vnitřním životě nejsvětější Trojice.
- získává nezrušitelné znamení a trvalé začlenění do společenství sester a bratří (církve). U udílení svátosti křtu je přítomen i kmotr, který rodičům pomáhá, a to jak při výchově dítěte k víře, tak i v ostatních oblastech.

Svátost biřmování

Vypráví se příběh o francouzském malíři, který maloval symbolické obrazy. Po každém dokončeném díle, dříve než ho vystavil veřejnosti, svolal své nejbližší v rodině a předložil jim obraz k prvnímu posouzení. Věděl, že jejich kritika bude upřímná. Když jednou dokončil obraz s tematikou znázorňující Ježíše, který stojí u dveří lidského příbytku a klepe na ně, ozval se malířův malý syn. „Tatínku, ten obraz ještě není hotový, něco jsi zapomněl“.

Otec obraz prohlížel a chybu nenalezl. Malý synek ukázal na dveře a řekl: „Tys tam zapomněl namalovat kliku.“ Otec, dobrý křesťan odpověděl: „Hochu, až Ježíše poznáš blíž, zjistíš, že on jen na dveře našeho srdce jemně zaťuká. Záleží jen na nás, zda otevřeme. Bůh se nikdy do našeho příbytku nedobývá. Kliku je vždy zevnitř.“

Proč začínám povídání o biřmování tímto příběhem? Znamená, že k přijetí každého daru ve svátosti, každé Boží milosti se musí člověk otevřít, otevřít zevnitř. Ježíš slíbil mnohokrát, že pošle na zem třetí Osobu sv. Trojice, Ducha svatého.

Kristův slib se uskutečnil slavnostním způsobem o Letnicích. Od té chvíle začali apoštolové pod vlivem Ducha svatého jednat. Konali v moci Ducha svatého obdivuhodné divy. Slíbený Duch vyzbrojil učedníky mocí z výsosti, utvrdil je v pravdě a umožnil hlubší poznání Ježíšových slov. Plnost Ducha není jen k osobnímu posvěcení, ale k budování církve. V jeho síle mají učedníci vydávat svědectví. Svátost biřmování, kdy již dospělý člověk se sám rozhoduje pro přijetí této svátosti, je udělována biskupem. Svátost zprostředkovává účinky Ducha svatého, aby byl biřmovaný hlouběji včleněn do života víry. Duch svatý dává účast na díle spásy. Biřmovaný přijímá plnou účast na poslání církve a obnovuje křestní vyznání. Posiluje se ve víře a v duchovním zápasu.

Tato tolik posilující svátost musí být, jako ostatní svátosti, být žitá.

Svátost kněžství – svěcení kněžstva

Je svátost, v níž Boží církev na modlitbách pověřuje službami svého kněžství osoby způsobilé, a v níž Duch svatý jim dává vnitřní povolání ke kněžskému poslání. Jsou dva stupně této služby, a to první stupeň – jáhenské svěcení a druhý kněžství.

Svátost pokání

Je svátost, kterou se věřící připravují ke svátosti večeře Páně soukromým zpytováním, lítostí nad hříchy, smířením s Bohem i s bližními, předsevzetím nového života v Kristu nebo společnou zpovědí. Jako součást této svátosti je možná také zpověď soukromá.

Hřích poškozují rovnováhu lidské duše, skrze ni negativně působí na celého člověka a vytváří disharmonii vztahů na venek, protože jen člověk klidný a opravdový šíří mír a pokoj kolem sebe.

Svátost pokání vyčistí vše, co bylo pokaženo, přinese harmonii do lidského srdce a člověk se vrací do přirozené roviny. Usmíruje člověka s Bohem, s ostatními a dokonce ho usmíruje i sama se sebou. Jsme-li při ní upřímní, máme možnost prožít rovnováhu, která nám v životě někdy tolik chybí.

*Vložíš-li svou minulost do rukou psychiatrovi, napíše ti prášky na spaní,
vložíš-li svou minulost do rukou psychologovi, naučí tě, jak na ni zapomenout,
vložíš-li svou minulost do rukou Hospodinu, nabízí se ti uzdravení.*

I člověk, který popírá existenci Boha, nemůže popřít existenci zla. Odmítá-li ve zlu vidět problém, riskuje, že jednoho dne se octne před problémem, co se sebou samým.

Před svátostí pokání je nutné na prvním místě zpytovat svědomí, svoji minulost a toužit po nápravě. Učinit rozhodnutí, že tento okamžik setkání s Kristem ve svátosti je momentem obratu. Jistě, asi nikdo, kdo má praxi se svátostí pokání už roky, neočekává, že mu spadne do klína věčná a ideální dokonalost, aniž by na ni sám nepracoval. Ale každá opravdově přijatá svátost nás, alespoň neznatelně – v jednotlivostech i celku – posunuje k lepšímu.

Jistě, jsme již slyšeli „věřící, ti to mají dobré, když se po každém šlápnutí vedle mohou vyzpovídat“, ale věřící nechodí ke svátosti pokání, aby zase opět „upadli“, ale aby se naučili vzít svůj život do rukou.

Křesťan, který činí pravidelně pokání, je jako člověk, který se pravidelně koupe a čistí si boty. Nekoupeme se jen když jsme špinaví k nepoznání, ale proto, že dbáme na čistotu. U praxe pokání platí více než kdekoli jinde slova o tom, že Bůh udělá tisíc kroků k člověku, když člověk udělá jeden krok k Němu. Boží milosrdenství je nekonečné, protože vychází z nekonečné Boží lásky, kterou je sám Bůh.

Svátosti – Večeře Páně

Je svátost, v níž je s rodinou věřících neviditelně přítomen její ukřižovaný, vzkříšený a oslavený Pán, aby ji slovem Písma svatého spravoval, Duchem svým posvěcoval a láskou svou sjednocoval, a tak k sobě připoutával k věčnému obecenství v království Božím.

Ježíš, ustanovil tuto svátost večer před svým utrpením. Bylo to na Zelený čtvrtek, den před jeho ukřižováním.

Ten večer se sešel s učedníky a bylo to setkání zvláštní. Ježíš zde shrnuje celý svůj život a současně otevírá dveře budoucnosti. Při této večeři vyzval Ježíš své učedníky, aby dělali to, co dělal on, na jeho památku. Slíbil, že bude pokaždé přítomen na této hostině, i když jej nebude vidět.

Bohoslužba je nejvyšší Bohopocta a centrum křesťanského života. Večeře Páně je centrem života pro každého věřícího, je pokračováním vtělení, obětí života Kristova. Je to „tajemství víry“

Ten, kdo chce uskutečnit setkání s Ježíšem při Večeři Páně, musí být na první setkání připraven. To žádá čas, vedení a spolupráci s knězem, který přijímajícího k tomuto setkání připraví a uvede. Přijímající má být ve stavu čistého srdce, bez vědomí těžké viny, věřící v Ježíšovu přítomnost.

Útěcha nemocných

Je svátost, v níž nemocný je Duchem svatým posilován skrze Boží slovo a modlitbu a utvrzován ve víře v život věčný v Ježíši Kristu. Tato svátost patří spolu se svátostí pokání k velice často nepochopeným.

Koluje představa, že svátost nemocných je vhodná pro ty, kteří už mají pár minut do konce života, anebo snad pro ty, kteří před chvílí zemřeli. Vůbec tomu tak není.

Z oblasti spirituální (duchovní), kterou plně obsahuje, působí do oblasti psychické a nakonec i do oblasti tělesné nemocného člověka. Stará pravda říká, že lékař léčí a Bůh uzdravuje. Pokud se věřící člověk chystá na operaci, byť běžnou a nebezpečnou, již tehdy má vyhledat kněze nebo jáhna a požádat o udělení této svátosti. Pro lepší kondici ducha, duše i těla. Svátost není v tomto smyslu léčením, ale zvláštním spojením skrze milost s Bohem.

Svátost manželství

Tuto slavnost významného lidského kroku může člověk prožít v podstatě na dvou místech. V kostele nebo na radnici. V našem článku budeme hovořit o svatbě v kostele. V čem se odlišují? Tajemství není ukryto ve výzdobě obřadního místa a v délce obřadu, ale v srdci samotné slavnosti – pokud je svatba na radnici, tvoří se osa – MUŽ + ŽENA. Ti, kdo přijímají ve víře tento den, tvoří trojúhelník – ŽENA+MUŽ+KRISTUS.

Jedna mladá nevěsta se po vyslechnutí těchto slov zeptala, zda po narození dítěte vznikne čtverec. Nikoliv, to by po příjezdu tchyně vznikl pětiúhelník. Trojúhelník muž – žena – Ježíš zůstává celý život trvalý a vše, co do života manželů přichází, ať radostného nebo bolestného, tento trojúhelník zpevněný Ježíšem má nést. Jde však o osobní opravdovost těch dvou. Přirovnám to k židli, která má dvě nohy. Na té se nedá sedět. Židle, která má čtyři nohy je pohodlnější, ale přesto na nerovném terénu se může viklat. Židle mající tři nohy, se naviklá ani na nerovném terénu. Manželství uzavřené ve dvojici s Bohem je něco jiného než před Bohem. Bůh je přítomen i na státním úřadě, ale není pozván snoubenci ke spoluúčasti v jejich životě.

Kdo udělá svátost manželství? Ani Bůh, který spojuje a člověk nemá rozdělovat, nezpůsobí Váš sňatek. Ani kněz či jáhen, který u obřadu stojí. Svátost manželství si snoubenci předávají vzájemně. On oddává ji a ona jeho. Vzájemně si udělují svátost manželství. „Schopnost udílení“ vyplývá ze křtu. Jako ostatní svátosti rozšiřuje i manželství duchovní život. Bůh při této svátosti volá na pomoc pozemskou skutečnost, a to zvláště lidskou skutečnost: lásku. Přesně řečeno: Láska není podstatou této svátosti. Pod tímto pojmem rozumíme vzájemné darování se jeden druhému a přijetí tohoto darování obou partnerů, přesto se celá liturgie manželského obřadu

soustřeďuje na tuto lásku.

10. NESTAČÍ DODRŽOVAT DESATERO?

Desatero nepochybně patří k tomu nejcennějšímu, co předal Izrael světu a většina lidí se shodne na tom, že by mělo být závazné pro všechny. Mají většinou na mysli především jeho druhou část, která mluví o mezilidských vztazích. Desatero však začíná naším vztahem k Bohu. Boží jedinečností a svatostí. Druhou část Desatera, tj. přikázání jako nezabiješ, nezczizolozíš, nepokradeš a nevydáš křivé svědectví, však nelze oddělit

a zachovávat bez jejich zakotvení a spojení s vírou v jediného Boha. Většina zákonodárných systémů se o to přesto pokouší. Podobně je chápe i řada rodičů při výchově. Většina lidí má za to, že jsou to příkazy rozumné a pro lidské soužití potřebné. Bez vztahu k Bohu jim však schází ukotvení. Moderní člověk tak vlastně neví, proč by je měl dodržovat. Mnozí si proto Desatero upravili a přizpůsobili. A když se nikdo nedívá a nikdo nás nehlídá, mnozí už neberou na tyto zásady skoro žádný ohled. Pro církve však není desatero jen zákonem, na kterém se lidé dohodli, aby se jim spolu lépe žilo (obdoba dopravních předpisů). Pro křesťany je Desatero pozváním na cestu, o které se Bůh zaručil, že je dobrá. Slíbil, že nám přinese požeňání, spokojenost a štěstí. Dodržování desatera je pro nás věc důvěry nikoli povinnosti.

Je pozoruhodné, že Desatero není napsáno rozkazovacím způsobem ale jako slavnostní vyhlášení, v kterém nám Bůh nabízí možnost žít ve svobodě a vzájemném respektu. Desatero nám doslova vzato nic nezakazuje. Bůh nám v něm oznamuje, co všechno už dělat nemusíme, protože jsme dostali něco lepšího a trvalejšího. Je to vyhlášení svobody pro otroky, kteří byli vyvedeni ze světa, kde každý musel bojovat o svůj holý život a kde platilo právo silnějšího. Desatero nás učí, jak si uchovat vlastní svobodu a jak ji nebrat druhým. Díky němu víme, jaké jednání nám přináší zlé následky a zbavuje nás svobody, v které smíme díky Bohu žít a rozhodovat se. Nejsou to paragrafy zákona, ale pozvání do světa svobody a spravedlnosti, za kterou se nám Bůh zaručil.

Desatero bychom proto neměli chápat jako zákon, který plníme jeho pouhým dodržováním a neporušováním. Ježíš nás učí chápat je jako cestu, po které smíme s důvěrou jít. Jako cíl, k němuž máme směřovat, ale který nikdy bezesbýtku nenaplníme. Když je řečeno: „Už nemusíš zabíjet“, nejde tu zdaleka jen o vraždu a násilné zmaření života. Jde o úctu k životu. Jde o to, že každý život je Boží dar a člověk nemá právo jej svévolně ukončit. Nenávist a hněv proto nepatří do našeho života, protože by nás mohly strhnout k násilí a nakonec i k zabytí. Jestliže věřím, že můj život není náhoda, ale dar Boží, budu mít úctu k životu každého člověka a podle toho se k němu budu i chovat.

Z tohoto pohledu budu řešit i nesnadné a mezní situace jako je trest smrti, válka, sebevražda, potrat nebo euthanasii. Bible tu však nedává definitivní odpovědi. Křesťané musí vždy znovu hledat, které řešení je v dané chvíli nejlepší a někdy se nevyhnu ani zvažování mezi větším či menším zlem.

Každé přikázání nabízí člověku něco dobrého. Pokusme se stručně a zjednodušeně vystihnout hlavní smysl každého z nich: I: Kdo věří jedinému Bohu, může žít jako svobodný člověk. II: Kdo nelpí na svých představách o Bohu, nezůstane bez víry, až se mu jeho představy zhroutnou. III: Kdo dbá na to, aby mluvil o Bohu pravdivě, vytváří svět, kde lidé Boha znají a respektují. IV: Kdo sedmý den odpočívá, učí se nespolehat jen sám na sebe a neudře se. V: Kdo se postará o své rodiče, má naději, že se o něj postarají jeho vlastní děti. VI: Kdo neublízuje druhým lidem, chrání tím i svůj vlastní život. VII: Kdo zůstává věrný svému partnerovi, vytváří dobrý domov sobě i svým dětem. VIII: Kdo nekrade, pozná, že má dost vlastních možností a může je rozvinout. IX: Kdo mluví ve prospěch svých bližních, najde u nich důvěru a přátelství. X: Kdo nezávidí, naučí se mít radost z toho, co má.

To však neznamená, že dodržování Desatera se člověku vždycky jen vyplatí a má z něho bezprostřední užitek. V krátkodobé perspektivě tomu bývá často naopak. Právě to bývá důvodem, proč se lidé, kteří byli vychováni v křesťanských zásadách - ale bez důvěry k Bohu, přestávají v určitých chvílích desaterem řídit a jednají jen s ohledem na svůj okamžitý prospěch. Křesťan ví, že v takových chvílích se může opřít jen o víru, že Boží vůle je lepší, než to, co se nám v dané chvíli zdá být výhodnější. Garantem jednotlivých přikázání tedy není lidská zkušenost, ale Boží zaslíbení. Můžeme pouze věřit, že tato cesta vede k životu, i když se zdá být náročnější, znamená často sebezapření a mnohým je i k smíchu.

Nikde přitom není řečeno, že právě křesťané Boží přikázání dodržují lépe a častěji, než druzí. Mnozí nevěřící nás svou poctivostí zahanbují a usvědčují z pokřivenosti. Ale člověk, který neví, proč má přikázání dodržovat, bývá daleko náchylnější k jejich porušování než ten, který má třeba slabou vůli, ale ví, proč je něco dobré a kdo za to ručí.

Smysl všech přikázání shrnul Ježíš do věty: „Miluj Boha a svého bližního, jako sebe samého. To je Boží vůle i cíl tvého života.“ Smyslem každého jednotlivého přikázání je láska k Bohu a našim bližním. Ale platí to i opačně. Kdyby se někdo zeptal, jak má milovat Boha a své bližní, najde odpověď v každém z deseti přikázání.

11. PROČ BŮH DOPOUŠTÍ ZLO?

Jednou z nejtěžších otázek, na kterou bývají křesťané tázáni, je otázka lidského utrpení a nespravedlnosti. Čím větší je náš technický i vědecký pokrok, čím modernější naše medicína, tím víc vyniká naše neschopnost zabránit zlu, které doléhá na konkrétního člověka. Když se někdo z našich blízkých nebo my sami stane obětí autonehody, onemocní rakovinou, když se nám narodí postižené dítě, když někoho zasáhne přírodní katastrofa nebo nesmyslný teroristický útok, ptáme se – proč to

postihlo právě nás? Jaký je v tom řád a spravedlnost? Máme to chápat jako Boží trest a přemýšlet, čím jsme si to zavinili? Je to jen zkouška, která má prověřit naši statečnost a víru? Proč ale Bůh dopouští smrt malých, sotva narozených dětí? Kdo je odpovědný za to, že lavina spadne na nic netušící lidi ve vesnici? Kdo rozhoduje o tom, kdo se z potápějící lodi zachrání a kdo utopí? Jde to náhoda nebo Bůh? Jak to, že Bůh, který nás miluje, nezabrání válkám a nezabaví svět těch, kdo druhým působí jen utrpení? Kde byl Bůh, když bezbranní lidé umírali v koncentračních táborech? Podobných otázek bychom mohli klást mnoho, ale všechny míří podobným směrem. Jak můžeme věřit, že Bůh, který stvořil svět, je dobrý, když se kolem nás děje tolik zlého a nespravedlivého.

Křesťané na tyto otázky nemají jednoduchou ani jednoznačnou odpověď. Tu však nemá nikdo na světě! Křesťanství neslibuje snadné řešení těchto otázek. Je mnoho věcí, které křesťané nevědí a z bible nevyčtou.

Z utrpením, nespravedlností a nebezpečím, že nás může něco zlého postihnout, se musíme naučit žít. Svět, ve kterém žijeme, je prostě takový. A přece se díky víře v Boha bojíme zlých věcí mnohem méně, než kdybychom jim museli čelit sami. Existence zla a utrpení je možná nutnou podmínkou naší svobody. Kdyby svět neměl chybu a vše by bylo dokonalé, neměli bychom se mezi čím rozhodovat. Nenesli bychom za nic odpovědnost. Neměli bychom na vybranou. Náš život by ztrácel smysl. Vše by bylo příliš snadné a jednoduché. Bůh by v nás ztratil své partnery a spolupracovníky a z lidí by se stali pouhé loutky vykonávající jeho vůli. Byli bychom tu zbytečně. Neměli bychom důvod o něco usilovat, něco měnit, někomu pomáhat. Existenci zla můžeme chápat také jako pozůstatek náhodných a chaotických sil, které Bůh přemohl při stvoření, ale které se nevzdávají a stále ještě působí a usilují zmařit dobré Boží dílo. Možná je náš svět pouhý ostrůvek života uprostřed mrtvého vesmíru a největší zázrak je, že tu vůbec ještě jsme a žijeme.

K tomu, abychom mohli vidět, poznat a uskutečnit dobro, musí existovat i zlo. Tak jako se Bůh vzdal své moci, když jde o lidskou svobodu, nechává i svět, aby se řídil svými vlastními pravidly. Nevíme, proč Bůh stvořil svět takový, jak jej známe. Jeden den máme radost, druhý den zármutek. Přitom však věříme, že nás Bůh nenechal zlu napospas. Pomáhá nám zlo odhalovat, přemáhat, snášet i obracet k dobrému.

Otázka, proč se zlé stalo právě mně nebo mým blízkým, nemá většinou odpověď. Možná to neví ani Bůh. Bůh nás však učí ptát se v takových chvílích jinak. Co mohu udělat, abych zlo, které na nás dolehlo, zmírnil? Kde najdu sílu, abych své trápení vydržel a překonal. Všude, kde se děje lidem něco zlého, je příležitost k činům solidarity a pomoci. Tam, kde je největší nouze a bída, je také největší prostor pro naši lásku a obětavost. Zlo a nespravedlnost se pro nás mohou stát výzvou, která zmobilizuje naše síly a probudí k životu naši víru i odvahu.

Místo aby Bůh zlo odstranil, pomáhá nám je obracet k dobrému. Zlo přitom zůstává zlem, ale je využito a přinuceno sloužit dobrému. To se však neděje automaticky, ale díky tomu, že si lidé s Pánem Bohem rozumí a hledají jeho pomoc. Nemocný člověk může objevit cenu života a přátelství často lépe, než ten, kdo je zdravý a spokojený.

Kdo poznal násilí a bezmoc, bude si umět více vážit svobody a bude ji přát i druhým. Komu někdo blízký zemřel, může si snáze uvědomit povrchnost svého dosavadního života a začít žít jinak. Kdo měl těžké dětství, umí být sám na sebe náročnější a cílevědomější než ti, kteří měli, nač si vzpomněli.

Křesťané věří, že i když Bůh zlo dopouští, má ho pod kontrolou. Nestane se nám nic, co bychom nemohli s Boží pomocí unést a zvládnout. Každé trápení a nesnáz smíme přijmout jako zkoušku, v které se může osvědčit a zocelit naše víra. Teprve tváří v tvář zlu a bolesti, se často ukáže dobrodiní víry a Boží pomoci v plné šíři a slávě.

Nakonec je třeba říci, že i když nás zlé okolnosti často udolají, naši blízcí umírají a dobré věci prohrávají, Bůh dosud neřekl poslední slovo. Lépe řečeno vyslovil ho, když vzkrísil Ježíše z mrtvých. I když se zdá, že nám Bůh v rozměru tohoto života nepomohl, neznamená to, že nás zradil a opustil. Boží pomoc přesahuje horizont našeho života. Na všechny naše otázky, úzkosti a zklamání, nám Bůh nakonec odpoví a všechny naše rány uzdraví. Tato naděje nám dává sílu, postavit se zlému již dnes a nespekulovat donekonečna o tom, proč k němu došlo. Lidé bohužel reagují obráceně. Boží věci v životě ignorují, tzv. nemají na ně čas, a až se jim něco přihodí, místo upřímného hledání a změny svého smýšlení, začnou Boha obviňovat. To je cesta, která nikoho nikam nedovedla. Kéž jí nechodíme. Uděláme si raději čas nyní, dokud je doba milosti, než až je pozdě...

12. KAM SAHÁ NAŠE ODPOVĚDNOST?

Každý člověk ví, že dělá v životě chyby a nese za ně následky. Lišíme se pouze v tom, co všechno považujeme za chybu a do jaké míry jsme za ni ochotni převzít odpovědnost. Pro někoho je hranice dobra a zla dána pouze zákonem. Jiný ji určuje podle svého svědomí. Ale i svědomí má každý jiné. Co je pro někoho nepřipustné, jiný považuje za normální a žádné výčitky si nedělá. Mnoho lidí je přesvědčeno, že si se svým životem mohou dělat, co chtějí, pokud se to přímo netýká druhých lidí.

Ale pokud nežijeme na pustém ostrově, prakticky všechno, co děláme i neděláme, se nějak dotýká našich bližních. Když mluví bible o hříchu, má na mysli dluh, který máme nejen vůči sobě a druhým lidem, ale především vůči Bohu. Jestliže je pravda, že život si nikdo z nás nedal, ale přijali jsme jej od Boha jako dar a poslání, pak také platí, že si s ním nemůžeme dělat, co chceme. Lépe řečeno, můžeme si s ním dělat, co chceme, ale právě proto neseme za své činy odpovědnost. Ze svého života budeme skládat účty. Nejen svému svědomí a svým bližním ale i Bohu, který nám život propůjčil a světil. Proto bible tak často mluví o hříchu a vině. Hřích není jen překročením určitých pravidel a předpisů. Hříchu se dopouští i ten, kdo se vyhne dobrému, které mohl udělat. Kdo nepomůže, neporadí, kdo se nerozdělí ani neodpustí. Život dostáváme jako příležitost, abychom se v zápase mezi dobrem a zlem přidali na Boží stranu. Kdo tento

úkol nepřijímá a chce života využít jen pro sebe, nepochopil, proč je na světě. Bůh jej nechává žít a pokouší se jej opakovaně oslovit. Život takového člověka se však míjí se svým posláním. Pokud způsob svého života nezmění, žije jen sám pro sebe. Náš život má však smysl a budoucnost pouze jako služba Bohu. Toto by se měl dozvědět každý člověk a svobodně se rozhodnout, jak na tuto Boží výzvu odpoví. V každé kultuře a náboženství existují hodnoty velmi blízké a podobné křesťanským. Každý člověk ví, co je to soucit, nezištná láska, odpuštění a je takových činů schopen. Kdo však neví, že právě těmto činům patří budoucnost, rozhoduje se pro ně s daleko větší nejistotou, než ten, kdo ví, že se k této cestě Bůh přiznal. Čím víc toho tedy člověk o Pánu Bohu ví, tím snáze, může tuto cestu volit, ale tím větší také nese odpovědnost. Hřích je v bibli chápán jako celkový postoj a směr našeho života. Jako naše snaha odpoutat se od Boha a řídit se podle svého. U někoho je dána nevědomost, u jiného pýchou, u dalšího pokrytectvím, jindy je to chvílkové selhání, omyl či hloupost. Všechny naše zlé činy však mají společného jmenovatele. Je jím náš sklon a touha osamostatnit se od Boha a žít si podle svého. U někoho se projevuje sobectvím, u jiného manželskou nevěrou, u dalšího majetkovými podvody, u jiného pomluvami či násilím. Chceme-li tyto chyby ze svého života odstranit, nepomůže, když si pouze řekneme, že nějakou konkrétní věc už nebudeme dělat. I když víme, že nám něco škodí, přesto se k tomu znovu a znovu vracíme. Většinou se vymlouváme na to, že jsme příliš slabí. Ale vždycky je to jen naše vlastní rozhodnutí, za které neseme plnou odpovědnost. Nejhorší je, když lidé na své chyby rezignují a smíří se s tím, že už jiní nebudou. Náš hřích pak dostává téměř nadosobní moc a drží nás ve své moci. Bible vypráví o Bohu, který tuto lidskou slabost zná a nabízí člověku pomoc. Nezbavuje nás odpovědnosti. Každý z nás si ji musí nejprve přiznat a uvědomit v celém rozsahu. Teprve když se zhrozíme, co všechno jsme pokazili a promarnili, pochopíme, jak úžasná je nabídka Božího odpuštění. Zatímco propadáme zoufalství, že už se nedá nic změnit, Bůh nám nabízí nový začátek. Bible to přirovnává k vyrovnání dluhů. Bůh za nás zaplatil, co nebylo v našich silách. Oddlužil nás, abychom mohli znovu začít.

Nejcennější na tom je, že odpuštění se děje již nyní, uprostřed našeho života. Křesťan smí žít ve znamení stálé vděčnosti. Místo aby pouze doufal v nejistou milost u posledního soudu, dostává ji už nyní. Může se z ní radovat již dnes a udělat tak ve svém životě ještě mnoho dobrého. Kdybychom se po zbytek života jen trápili nad svými hříchy, nikdy bychom se už k ničemu nevzchopili a všechno by nám připadalo marné. Bůh nám přitom neodpouští jen jednu, ale pokaždé, když si svůj hřích přiznáme a o odpuštění jej prosíme.

Zda jsme Boží odpuštění skutečně přijali, poznáme nejlépe podle toho, zda sami dovedeme a chceme odpustit druhým. Ježíš několikrát řekl, že člověk, který si dal od Boha odpustit a své bližní dál soudí a obviňuje, Boží odpuštění ztratí a připraví se tak o všechno Boží dobrodiní. Někdy je však těžké a takřka nemožné druhému člověku odpustit. Zvláště když nechce projevít lítost. Křesťané se nebrání světskému soudu a mohou trvat na tom, aby způsobená škoda byla uhrazena. Ale mnohé věci již nejdou napravit a hlavně ukončit jinak než odpuštěním. Kdo nemůže odpustit, žije v zajetí minulosti. Odpuštění nás osvobozuje a otevírá před námi nové možnosti.

Bůh na sebe vzal riziko, že nám odpustil jako první. Nyní čeká, jakou odpověď v nás jeho čin vyvolá. Spustí v nás „lavinu odpuštění“, nebo si jeho milost schováme jen sami pro sebe? Právě zde platí, že kdo sám Boží odpuštění neprožil, kdo si svou vinu skutečně nepřiznal a neví o ceně, kterou za jeho záchranu zaplatil Ježíš, ten bude druhým odpouštět těžko a nerad. Někdy pomůže, když si položíme otázku: Dal jsem si sám skutečně Bohem odpustit? Přijal jsem jeho milost nebo si na Boží přízeň dělám nárok? Pochopil jsem, že můj hřích byl tak hrozný a veliký, že Pán Ježíš musel zemřít, abych já mohl uvěřit, že můj hřích byl definitivně smazán?

13. JAK POZNÁM, ŽE MI BYLO ODPUŠTĚNO?

Mnohým připadá Boží odpuštění příliš snadné a laciné. Někteří „křesťané“ dokonce hřeší s vědomím, že jim bude odpuštěno. Mnozí to oprávněně kritizují a ukazují na pokrytectví, ke kterému křesťanská víra svádí. Zneužít se však dá všechno. Kdo úmyslně hřeší s vědomím, že mu Bůh musí odpustit, ten se odpuštění nikdy nedočká a sám se jej zbavuje. Pána Boha nikdo nepodvede. Podvádí jen sám sebe. Podřezává si větev, která ho mohla udržet.

Na druhé straně je mnoho lidí, kteří nedovedou v Boží odpuštění uvěřit. Stále znovu se ke svým chybám vracejí a trápí se sami nad sebou. Marně hledají jistotu, že je Bůh už nebude trestat a soudit. Zvláště těžké chvíle prožívají, když na ně přicházejí věci zlé a bolestné, jejichž příčinu si neumějí vysvětlit jinak než jako Boží trest.

Křesťanská víra na tuto úzkost a nejistotu odpovídá ujištěním o Kristově zástupné oběti. Jak ale může někdo trpět za druhé? Copak může smrt jednoho člověka odčinit všechny lidské hříchy? Musel opravdu Ježíš zemřít, aby nám Bůh mohl odpustit?

Evangelista Lukáš ve slavném podobenství o marnotratném synu nikde nemluví o tom, že by za hřích mladšího syna musel někdo platit nějaké výkupné. Otec, k němuž je tu Bůh přirovnán, odpouští svému synovi z čisté lásky. Peníze, které promrhal, nežádá po nikom zpátky. Boží odpuštění tedy nepotřebuje žádnou satisfakci. Je svobodným Božím rozhodnutím. Milostí, kterou nemusí Bohu nikdo splácet. Představa, že Bůh musel zabít svého jediného Syna jenom proto, aby nám mohl odpustit, je falešná. To by musel být krutý a nespravedlivý a současně milosrdný a laskavý, což nedává smysl.

Musíme si uvědomit, že vše, co o Bohu a jeho díle říkáme, nejsou definice, ale kulhající přirovnání. Sám Ježíš o Božím království mluvil v podobenstvích, která vyjadřují vždy jen určitou stránku věci a nesmí se z nich vyvozovat další a další

důsledky. Myšlenka zástupné oběti nepopisuje, jak a proč Ježíš zemřel, ale pokouší se dodatečně vysvětlit význam jeho smrti pro nás a pro naši spásu.

Je nesporné, že Ježíš zemřel, protože se ho vládnoucí klika v Jeruzalémě chtěla zbavit. Evangelia svědčí o tom, že Ježíš o této hrozbě věděl a rozhodl se před ní neuhýbat. Přijal svou smrt jako součást svého poslání, ačkoli se smrti bál a na kříži prožil chvíle opuštění a prázdnoty.

Jeho smrt a především potupné ukřižování znamenalo v očích tehdejších lidí totální prohru a prokletí. Proto ten úžas a zděšení, když se k ukřižovanému Bůh po třech dnech přiznal a vzkřísil ho z mrtvých. Jeho smrt tím dostala zcela nový význam. Už to nebyla prohra, ale vítězství. Ježíš obětoval svůj život, aby smrt mohla být na jeho těle přemožena a poražena.

Církev však uvěřila, že jeho smrt má pro ještě hlubší smysl a význam. Ten je však pochopitelný pouze na pozadí starozákonních obětí za hřích. Při nich lidé přicházeli do chrámu, aby byli ujištěni o Božím odpuštění. Byla to vlastně hostina, při které část oběti lidé snědli, část odevzdali kněžím a část spálili na oltáři Bohu. Přitom vyznávali svůj hřích a na znamení odpuštění odevzdali Bohu oběť. Bohatší ovci či býka, chudší třeba jen holoubě. Boží odpuštění se nikdy nedalo koupit. Vždycky to bylo výsostné Boží rozhodnutí a milost. Ale člověk potřebuje být ujištěn, že mu bylo skutečně odpuštěno a uvědomit si rozsah svého provinění. Právě tomu sloužila oběť, při které umíralo nevinné zvíře. Byla to smlouva míru, kterou Bůh lidem potvrzoval své odpuštění a milost. Nebyl to člověk, který si Boha „koupil“ svou obětí. Byl to Bůh, který se rozhodl, takovou oběť přijmout.

Pouze v tomto smyslu má smysl mluvit o Kristově zástupné oběti. Ježíš neumírá proto, aby nám Bůh mohl odpustit. Umírá z lásky k nám, aby jeho víra a láska k hříšníkům mohla být Bohem potvrzena a smrt navždy přemožena. Nebyla to oběť, kterou by musel dát Bůh sám sobě, ani výkupné, které by mu za nás musel zaplatit Ježíš. Byla to nespravedlivá a krutá smrt člověka, které dal Bůh smysl tím, že ji přijal jako oběť, kterou byl navždy zhlazen náš hřích. Přijal tu oběť kvůli nám – aby se naše odpuštění a vykoupení z hříchu stalo stejně nezpochybnitelnou skutečností jako Kristova smrt a kříž. Bůh nám odpouští z lásky a žádnou oběť ani výkupné k tomu nepotřebuje. Ale abychom nezapomněli, jak vážný byl náš hřích a jak veliká je Boží láska, slouží Kristova smrt na kříži jako viditelné znamení našeho smíření s Bohem a pozvání k životu, nad nímž už hřích nemá moc.

14. JAK VÍRA OVLIVŇUJE SVĚT?

Křesťanská víra v průběhu staletí zasáhla do běhu tohoto světa a významně jej ovlivnila. Přinejmenším tzv. „západní civilizace“ je křesťanstvím a jeho tradicemi prostoupena víc než tušíme. Kdo chce porozumět evropské kultuře a umění, neobejde se bez znalosti křesťanských tradic. Existuje však řada oblastí, kde mezi vírou a světem panuje určité napětí, které může být pro obě strany buď přínosem, nebo zdrojem konfliktů.

Jedním z nich je vztah víry a vědy. Kdysi to byla právě biblická víra, která rozvoji vědeckého myšlení do značné míry napomohla. V křesťanském prostředí mohl být svět zkoumán a měněn díky tomu, že nebyl považován za božský. Člověk byl Bohem ustanovený správce a pán všeho stvoření, takže se nemusel přírodě klanět, ale využívat všech svých znalostí a dovedností, aby si život usnadnil a zjednodušil. Později se však církev pokoušela určovat hranice vědeckého bádání. Jednostrannému výkladu bible byla dána přednost před novými poznatky a pozorováním. Církev hájila dosavadní vědecké teorie a nedovedla si představit, že mohou být vystřídány novými, aniž by to ohrozilo víru a pravdivost biblického svědectví. V minulém století to byla naopak věda, která se často tvářila jako majitelka posledních pravd a pro víru nebylo ve světě vědy a techniky místo.

Dnes již nestojí víra a věda proti sobě. Obě hovoří o témže světě, ale každá z jiného úhlu. Věda si uvědomuje, že s každým novým poznatkem se současně otevírá nová oblast, o které mnohé nevíme. Všechny vědecké závěry jsou pouze teorie, které musí být novými poznatky upřesňovány nebo opouštěny. Často se ukáže, že to, co jsme chápali jako neměnný zákon, platí pouze v jisté oblasti a za určitých podmínek, zatímco realita je daleko složitější. Dnešní věda zná své hranice a nechává prostor víře a osobnímu rozhodnutí.

Také víra se naučila vědu respektovat. Nebojí se nových poznatků. Je přesvědčena, že pravdivé poznání skutečnosti nemůže být s vírou v rozporu, ale ukazuje stejným směrem jako biblické svědectví. Věda však nedává odpověď na všechny otázky. I vědec se musí rozhodovat na základě vlastního svědomí a víry. Víra znamená volbu, při níž se člověk nevyhne osobní odpovědnosti. Věda shromažďuje fakta a hledá obecné zákonitosti, ale nezná jejich celkový smysl a cíl. Víra je věcí srdce. Nesmí však být v rozporu s tím, co říká rozum. Víra a věda si proto stále mají co říci.

Další sférou, kde se víra a svět úzce dotýkají, je oblast politiky. I zde v minulosti došlo k řadě výkyvů a turbulencí. Nejprve neměli křesťané žádné politické ambice a k šíření evangelia vděčně využívali římského míru a klidu zbraní. Později byli římským státem pronásledováni, ale roku 313 byla církev uznána a křesťanství se stalo oficiálním náboženstvím římského impéria. Mnozí to oslavovali jako veliké vítězství. Církev získala možnost vytvořit svět, v kterém by se každý musel řídit podle jejích zásad.

Z pronásledovaných se tak v krátké době stali pronásledovatelé. Pohanských kultů a tradice byly vymýceny. Církev se zapojila do velmocenské politiky a ovlivňovala dějiny nejen zvěstováním Božího slova, ale i silou zbraní, zákonů a obratné diplomacie.

Aby mohla být na státu nezávislá, shromáždila značný majetek. To vše ji v očích mnohých lidí postupně zdiskreditovalo a vedlo mimo jiné k reformaci, která církev majetku částečně zbavila. Ještě dlouho však církev bránila svobodě svědomí a chtěla mít pod kontrolou všechno, co si lidé myslí a dělají. Dnešní odpor a nezájem o církev souvisí do značné míry s tím, jak se církev chovala a jednala v minulosti.

Dnes je podíl církve na veřejném dění daleko skromnější. O tom, jak by církev měla ovlivňovat svět, se vede mezi křesťany nikdy nekončící diskuse. Na jedné straně není možné, aby se církev uzavřela do sebe a nezajímala se o to, v jakých podmínkách lidé žijí. Evangelium člověka přímo nutí, aby se zajímal o věci veřejné a nebyl politicky lhostejný. V dobách nesvobody je úkolem církve vstoupit do politického zápasu na straně pronásledovaných.

Na druhé straně nemůže církev své představy vnucovat lidem násilím ani mocenskými prostředky. V některých zemích jsou křesťané sdruženi v politické straně, která se pokouší vnášet do politiky křesťanské zásady (např. křesťanskodemokratické strany, strana lidová atd.). Jiní dávají přednost tomu, když křesťané působí v politice pouze jako jednotlivci v různých stranách na základě důvěry, kterou dostanou od voličů.

Záleží také na tom, jak velkou část společnosti křesťané tvoří. Církev, ke které se hlásí třetina národa, se nevyhne tomu, aby svými postoji neovlivňovala život celé společnosti. Církev, kterou tvoří jedno či dvě procenta národa však může zaujmout pouze svými myšlenkami a trpělivou službou, při níž nedělá rozdílu mezi lidmi. To je dnes cesta husitské církve. Důležitým úkolem církve vůči světu je misie. Předávání zkušenosti víry by se mělo dít, co nejpřirozenějším způsobem. V naší církvi není blízká organizovaná misie, která využívá ke svému působení psychologických znalostí. Dáváme přednost každodennímu svědectví, které jako křesťané vydáváme svým životem – v rodině, v zaměstnání i mezi přáteli.

15. KDO BUDE SPASENÝ?

Je mnoho lidí, kteří žijí slušně a spořádaně, ale za křesťany se nepovažují nebo jsou jimi pouze formálně. Svě životní zásady, které bývají blízké Desateru, však dodržují často daleko poctivěji než mnozí z těch, kteří sice chodí pravidelně do kostela, ale podle své víry nežijí. Kdo je potom lepší a Pánu Bohu milejší? Horlivý účastník bohoslužeb, který „hřeší“ na to, že mu bude všechno odpuštěno, nebo poctivý a zásadový člověk, který je však „neznaboh“, protože si nepomáhá ani modlitbou ani chozením do kostela?

Někdo by naznal, že Ježíš by nepochybně řekl, že Pánu Bohu je milejší neznaboh, který žije podle Desatera než zbožný chytrák, který již dopředu počítá s tím, že mu bude odpuštěno. Ale je-li tomu tak, pak se zdá, že víra v Boha a život v církvi nemůže být zas tak důležitý a mnohým se může zdát dokonce zbytečný.

Ve víře však nejde o to, kdo je Pánu Bohu milejší! Věřící lidé nejsou o nic lepší než lidé nevěřící. Je škoda, když člověk ve svém zájmu a výhledu k duchovním věcem „uvízne“ na měřičině srovnávání věřících a nevěřících. Obecně vzato jsme všichni stejní hříšníci a dlužníci. Věřící lidé jsou na tom však lépe v tom, že vědí, co je dobré. Když se nevěřící člověk rozhoduje, jak se v životě zachovat, je odkázán sám na sebe a na příklady, které kolem sebe má. Většina z nás se chce zachovat správně. Ale jak poznáme, co je správné? Právě zde má věřící člověk výraznou pomoc, protože se může orientovat podle Božího slova. Ale i když člověk ví, co by bylo správné, chybí mu dostatečná motivace k tomu, aby se tak choval. Většina z nás ví, že není dobré být sobecký, že je správné přiznat chybu, že je lepší ustoupit atd. Ale chovat se podle toho, je velice těžké, protože se obáváme, že se nám to nevyplatí. I když většina z nás ví, co by bylo správné, čestné a ušlechtilé, nakonec jednáme spíš sobecky. Tak, aby to pro nás bylo výhodné.

Kdo by chtěl žít důsledně podle Ježíšových slov, byl by většině lidí zas blázna a podivína? Aby to člověk alespoň někdy dokázal, potřebuje víru, že takové jednání má smysl a cenu. Má-li člověk ustoupit a něco obětovat, musí pro to mít silný důvod. A ten mu dává právě víra. Křesťan věří, že bude-li žít podle Kristova příkladu, dělá to nejlepší, co může, i když mu to velice často v bezprostředním horizontu přináší jen ztrátu a prohru.

Až budeme stát jednou u posledního soudu, Ježíš nás asi rozdělí podle toho, jak jsme naplnili své lidství. Zda mezi ním a námi byl vztah nebo mrtvo. Toho, kdo nezištně pomáhal – čeká nová budoucnost, a kdo v životě myslel jen na sebe, toho už nečeká nic. A když se budou lidé divit, proč se nepřihlíží také k náboženským zásluhám, odpoví nám Ježíš: „Co jste udělali pro toho nejposlednějšího člověka, udělali jste pro mne. A když jste takové lidi odmítali, odmítali jste mne.“ Toto pravidlo platí pro všechny. Pro věřící i nevěřící. Pro ty, kteří bibli studovali i pro ty, kteří ji nikdy neměli v rukou. Je to však velký dar mít bibli nejen v rukou, ale i v srdci.

K tomu, aby člověk dokázal lidem nezištně pomáhat a rozdělit se s nimi, nám nejvíc pomáhá právě důvěra v Boží slovo, které nám tyto lidi ukazuje a připomíná. Kdo Božím slovu nenaslouchá, možná jedná také správně a někdy dokonce lépe než lidé věřící. Ale má to mnohem těžší. I on může jednat dobře a spravedlivě, ale chybí mu k tomu dostatečně silný důvod a nastane-li krize, většinou to vzdá. Důvěrný vztah k Bohu, společenství církve, modlitba, četba bible atd. - to vše je obrovská síla, kterou nám Bůh nabízí, abychom mohli být dobří a spravedliví. Kdo si myslí, že takovou pomoc nepotřebuje, klobouk dolů, pokud to sám zvládne lépe.

Upřímně řečeno, nikdo z nás není dost dobrý. Ať už se o Boha opíráme nebo ne. Kdo to však zkoušel jen z vlastních sil, podlehne snadno dojmům, že je to všechno pouhý ideál, zatímco reálný život je daleko tvrdší. Kdo však je k nezištnému jednání veden Bohem ví, že sice selhává, ale může se o to pokoušet stále znovu. Víra ho ujišťuje, že to vždycky stojí za to.

V tom je obrovská síla Božího odpuštění. Kdo se spolehne na Boží milost, nedá se deprimovat svými neúspěchy a nepřestane usilovat o změny k lepšímu.

Spasení na základě skutků můžeme být teoreticky všichni. Křesťané i pohané (tj. nekřesťané). Lidé z nejrůznějších náboženství i vyložení ateisté. Bůh si výslovně přeje, aby byli spasení všichni. Kriteria jsou pro všechny stejná: poctivý život, nezištná pomoc, statečnost, věrnost, láska. Hodnoty, na kterých se většinou shodneme. Ale když přijde na věc, začneme se po jednom vytrácet. Spasení však prioritně není záležitostí skutků, ale živé osobní víry.

Právě Ježíšovo vzkříšení je nejsilnějším motivem naší víry a našeho snažení. Jestliže člověk, který takto žil, vstal z mrtvých a žije, pak i kdyby se nám všichni lidé smáli a měli nás za podivíny, stojí za to se k němu přidat a stát se jeho učedníky. Věřím, že na otázku: „Kdo bude spasený?“ je reálná Ježíšova odpověď: „Kdo uvěřil, má život věčný.“ Spasení není plodem našich skutků, ale toho, že nejsme za svého života mrtví pro Boha a On není mrtvý v našich životech. Je živý v našem srdci, tam kde jsme jej vírou přijali.

16. CO BUDE PO SMRTI?

I když dnes tato otázka lidi příliš netrápí, byly doby a kultury, pro které byla otázka posmrtného života tématem číslo jedna. Pozemský život byl chápán jako pouhá příprava na život věčný a všechno tomu bylo podřízeno. Klasickým případem takové kultury je starověký Egypt. Je pozoruhodné, že biblická víra se o posmrtný život téměř nezajímá. Ve Starém zákoně je veškerá pozornost zaměřena na tento pozemský život. Bůh svou pomoc neodkládá do věčnosti. Jedná a vysvobozuje svůj lid v reálném čase. Ve Starém zákoně se vše řeší v rámci tohoto světa a času. To, co Bůh slíbí Abrahamovi, začne se naplňovat již v jeho životě a bude pokračovat v životě jeho potomků. Pořád však zůstáváme v rámci reálného času a prostoru.

Málokde je oslavena krása pozemského života, manželské lásky, radosti z práce, dětí a dobrého jídla jako právě v bibli. Nelíčí se tu žádné vzdušené zámky. Moudrost se nehledá ani v podsvětí ani ve hvězdách. Tento svět je chápán jako dobrý a krásný a žádný lepší svět není. Bůh před námi nic netají. To nejlepší nám dává v průběhu těchto dní a na této zemi. Náhradou za ztracený ráj je život v zaslíbené zemi a Boží zákon, který umožňuje žít v pokoji a důvěře s Bohem i lidmi. Smrt je v bibli považována za přirozenou součást života. Jen živí mohou chválit Boha. Mrtví mlčí a není přípustné s nimi komunikovat. Nejsou však zapomenutí. Bůh si je připomíná, když jedná s jejich syny a dcerami. Posmrtný život jako takový neexistuje. Mrtví jsou však skryti v Boží věčnosti. Bůh si je pamatuje a zůstává jim věrný. To, co se stalo mezi nimi a Bohem platí a trvá. Věčnost je však pouze v Bohu. Všechno ostatní pomíjí a odchází.

Víra ve vzkříšení z mrtvých se v Izraeli objevuje až v posledních dvou stoletích před příchodem Ježíše Krista. Nesdíleli ji všichni židé. Vycházela z přesvědčení, že na konci časů Bůh ještě jednou povolá každého člověka a vynese nad ním spravedlivý soud. Tak jako nás Bůh stvořil a povolal k životu, učiní to v posledním čase znovu.

Křesťané se k této naději přiznali, když poznali, že Ježíš, který zemřel, se s nimi dál setkává jako živý a působí skrze jejich slova a životy stejně mocně, jako když s nimi chodil po Galileji. Křesťané nespekulovali, co bude po smrti, ale uvěřili, že smrt byla přemožena. Uvěřili, že ti, kteří se k Ježíši přiznají, budou jednou vzkříšeni k novému životu podobně jako on. Nejprve se domnívali, že čas této všeobecné proměny přijde velice brzy - ještě během jejich života. Později poznali, že Bůh má větší plány, než pouze jejich spásu. Uvěřili, že Bůh chce slovy evangelia zachránit co nejvíce lidí.

Když apoštol Pavel ve vězení přemýšlel o své smrti, toužil na jedné straně být už navždy s Bohem, ale nakonec se přiklonil k možnosti posloužit ještě druhým. Vidí před sebou další úkol a práci. Křesťan proto nemá důvod předčasně utíkat k Bohu. Dokud může žít, je jeho místo na této zemi a mezi lidmi. Nic lepšího a důležitějšího než tento svět pro nás Bůh v tuto chvíli nemá. Když zemřeme, nic z nás nezůstává. Náš život je nedělitelný, umíráme, naše tělo i duše, jen duch zůstává. Jediný, kdo zůstává, je živý Bůh. V něm je veškerá naše naděje. Jaké to bude, až nás Bůh jednou vzkřísí a přivede do svého království, ponechává víra jako tajemství. Nechce si to představovat ani popisovat. Víme jen to, že nás nečeká věčná samota, ale živé společenství. S Bohem i lidmi. S těmi, kterým jsme odpustili i s těmi, kterým jsme neodpustili. Právě proto se máme snažit spolu žít v lásce. Se všemi se ještě jednou potkáme!

V dnešní době je mezi řadou lidí rozšířená představa tzv. reinkarnace. Podle ní člověk žije více životů po sobě. Tím by se snadno vysvětlilo, proč někteří lidé trpí, ačkoli si to ničím nezasloužili. Mohla by to však být odplata za jejich hříchy z minulých životů. Nikdo by také nemohl beztrestně páchat zlo, protože by následkům svých činu neunikl ani po smrti. Tato myšlenka pochází z Indie, ale křesťanům je cizí. V biblickém pohledu je každý člověk jedinečným Božím dílem a náš život se nemůže opakovat. Každý odpovídá sám za sebe. Život není koloběh, ale v čase ohraničená příležitost, která se již nikdy nebude opakovat. Právě to vede křesťany k aktivnímu a odpovědnému životu, místo aby spoléhali na to, že budou mít ještě po smrti čas své chyby napravit. Biblická víra nezná žádné další životy ani očistec, kde by mohl člověk dohnat, co dříve zameškal. Žijeme jen jednou a naostro. Pokud člověk svou příležitost nevyužije, druhou už nemá. Právě proto je život tak vzácný a jedinečný. Již dnes se s konečnou platností rozhoduje o tom, zda náš život bude pokračovat nebo navždy skončí. O naší budoucnosti rozhodne s konečnou platností Bůh.

V Novém zákoně existují dva obrazy o věčném životě. Podle první je Boží království věcí budoucnosti. Teprve až Bůh ukončí běh tohoto světa, budou mrtví vzkříšeni a ten, koho poslední den zastihne uprostřed života, se k nim připojí. Podle jiné představy Boží království již existuje a ti, kdo jsou Bohu věrní, do něho přicházejí již nyní, bezprostředně po své smrti. K

této představě se přiznává katolická víra ve svaté a jejích přímlyvy. Nekatolíci tuto víru nesdílejí. Jsme přesvědčeni, že všichni lidé jsou stejně hříšní a mohou být spaseni pouze Boží milostí, nikoli na něčí přímlyvy, ale Boží milostí skrze živou víru. Proto se husité nepodílí ani na mariánském kultu. Marie si vážíme jako každého jiného věřícího člověka, je nám tou, která vyznala: „ Jsem služebnice Páně.“ V tom ji chceme následovat. Boží milost je nám však víc než všechny naše přímlyvy. Tím víc se máme za druhé modlit, dokud ještě žijí a mohou se změnit.

18. JAK SE ŽIJE VE FARNOSTI?

Pro husitskou církev je charakteristické, jakou šíří názorů a pohledů připouští. Je to dáno především tím, že se opírá o osobní zkušenost člověka s Bohem, která je sama dialogem mezi různými pohledy a důrazy. Husitská církev se současně hlásí k starokřesťanské tradici, reformačním vyznání, která mají sice mnoho společného, ale přinášejí i odlišné důrazy a pohledy. To vše se v rámci církve dobře snáší a doplňuje. Setkáme se tu s prvky liberalismu a racionalismu. Někde nechybějí projevy letniční zbožnosti. Pokud některý z těchto vlivů není příliš silný a konfrontační, je přijímán jako obohacení a příležitost k dialogu a spolupráci.

Základem života církve je náboženská obec, čili farnost, nebo sbor. Tvoří ji všichni husité, kteří žijí v určité oblasti. Celé území naší republiky je pokryto sítí větších či menších farností, a každý kdo byl v církvi pokřtěn nebo do ní vstoupil, je považován za člena toho sboru, v jehož obvodě bydlí. Členství, v naší církvi, je otevřené všem, kteří o ně stojí. Jediným kritériem je víra v Ježíše Krista. Je přitom možné být členem sboru a současně zůstat v církvi, v které člověk vyrostl. Za své členy považujeme i ty, kteří se k církvi po léta nehlásí, ale vědomě z ní nevystoupili.

Život ve sboru řídí rada starších, kterou tvoří bratři a sestry, kteří byli tímto úkolem pověřeni volbou na shromáždění celého sboru. Každá náboženská obec má svého faráře, což mohou být muži nebo ženy, kteří mají potřebné teologické vzdělání, jsou ochotni se tomuto povolání věnovat a přijali také kněžské svěcení. Za to pobírají mzdu, kterou v současné době poskytuje stát. Svě duchovní nazýváme faráři (pracují v náboženské obci samostatně) nebo jáhny, kazatele či pastorační asistenty (pomocná služba). Kazatelskou službu mohou příležitostně vykonávat i laici, u kterých církev poznala, že mají k této službě obdarování a schopnosti, říká se jim laičtí kazatelé.

Středem života sboru jsou nedělní bohoslužby, při nichž se scházíme, abychom se společně setkali s Bohem. Bůh nás při nich navštěvuje ve svém slovu a při vysluhování svátostí. Účast na bohoslužbách nechápeme jako svou náboženskou povinnost, ale především jako Boží pozvání, milost, radost, dar, abychom obnovili a upevnili svůj vztah k Bohu a načerpali novou sílu ke každodennímu životu. Základem bohoslužeb je společné slavení liturgie, výklad bible, kterému tradičně říkáme kázání. Je to pokus nalézt v biblickém svědectví Boží slovo do dnešní doby a situace, v které žijí kazatel i jeho posluchači. Při přípravě kázání jsou využívány dostupné informace z doby vzniku biblických textů. Ostatní je vnitřní poctivosti kazatele a dílem Ducha svatého. Shromáždění se na bohoslužbách aktivně podílí zpěvem, modlitbami a slavením Večeře Páně. Svůj vztah k evangelium a církvi vyjadřuje také finanční obětavostí. Kromě toho sbor připravuje během týdne řadu různých shromáždění a setkání pro různé věkové a zájmové skupiny (např. biblické hodiny, různá setkání, přípravy ke svátostem atd.). Záleží na domluvě a nápaditosti účastníků, jak taková setkání vypadají a jaký mají program.

Každá farnost samostatně hospodaří a stará se o svůj majetek. Má zpravidla svůj kostel či modlitebnu, faru nebo sborový dům. Jejich umělecká výzdoba je možná, ale neměla by bránit soustředění na zvěst evangelia. Každý člen sboru má povinnost přispívat na hmotné potřeby sboru finančními dary a podle možnosti i dobrovolnou prací podle svých schopností. Řadu práce konají v církvi dobrovolníci. Pouze na odborné a dlouhodobé úkoly zaměstnává církev vlastní pracovníky. Každý sbor má také odpovědnost za své okolí a snaží se vhodným způsobem zapojit do veřejného dění. Sociální práci na odborné úrovni koná církev prostřednictvím středisek Diakonie a misie církve československé husitské. Diakonie tvoří součást církve a bez ní je služba církve neúplná.

Vše, co může náboženská obec řešit na místní úrovni, spadá do kompetence rady starších nebo výročního shromáždění. Pouze to, co se současně týká více farností nebo celé církve, řeší volené orgány – jako jsou vikariáty, synody duchovních, diecézní rada a ústřední rada. Pro větší přehlednost je církev rozdělena na 6 diecézí. V rámci diecéze se řeší praktická spolupráce sousedních sborů. Každá farnost volí své zástupce na diecézní shromáždění, který pak ze svého středu volí biskupa a laické i kněžské členy diecézní rady, kteří pak po určité období řídí a navenek zastupují diecézi. Podobně je řízena celá církev. Nejen dosud sdělené informace a zkušenosti patří k víře. V našem přemýšlení o Božích věcech je nesmírně důležité nebýt teoretiky, ale praktiky přijatého. Začneme malým příběhem:

Požádejte malé dítě, aby namalovalo strom. Dítě namaluje kmen, větve listů nebo jehličí, ale většinou zapomene na kořeny.

Aby strom rostl a přinášel užitek jak svým ovocem, tak svým stínem a ptačím zpěvem, musí být pevně zakořeněn v zemi. A to nejen proto, aby sál vláhu, ale aby byl odolný proti poryvům větrů. Pokud budou kořeny na povrchu, strom se může vyvrátit a uschne.

Přesně tak je to i s námi lidmi. Církev i přes svoje poklesky a pády v minulých stoletích, tvoří toto zázemí.

Člověk, který nemá své kořeny v konkrétním společenství věřících, nemá tak odkud čerpat sílu víry. Mít živý

vztah s Bohem pomáhá společenství upevňovat. V naší církvi se navzájem oslovujeme „bratři a sestry“. Není to forma, ale skutečnost ve vztazích a vyjádření, v němž každá farnost velkou rodinou, do které je každý zván a kdykoli může přijít. Radostí velkou je samozřejmě to, když se host po čase stane ze své vůle domácím. Věříme, že je nám Bůh přítomen, když se shromáždíme, abychom ho chválili, naslouchali jeho Slovu a přimlouvali se za potřeby svých bližních. Takovým shromážděním říkáme bohoslužby a konají se většinou v neděli na oslavu Kristova vzkříšení. Smyslem křesťanských bohoslužeb není sloužit Bohu konáním modliteb a náboženských obřadů, ale přijmout, co nám Bůh nabízí ve svém Slovu, svátostech a společenství svého lidu. Účastnit se služeb Božích proto není náboženská povinnost, ale příležitost setkat se s Boží láskou a věrností uprostřed každodenních starostí, úkolů a pochybností. Při bohoslužbách Bůh vstupuje do našeho života a působí na nás svým Slovem. Ujišťuje nás o svém odpuštění, povzbuzuje nás v našich těžkostech, odhaluje nám naše selhání a vybízí nás k novým úkolům. Účastí na bohoslužbách náš život z víry nekončí, ale začíná. Přijímáme zde sílu, radost, inspiraci a pověření do všedních dnů. Bohoslužby mají formu rozhovoru, v němž zaznívá Boží slovo, ale i naše lidská odpověď. Úkol zvěstovat Boží slovo svěřil Ježíš Kristus svým učedníkům. Církev v tomto úkolu pokračuje, když tímto úkolem pověřuje muže a ženy, u nichž poznala obdarování Duchem svatým pro tuto službu. Kázání, které tvoří střed a neodmyslitelnou součást bohoslužeb, má za úkol zpřítomnit radostnou zvěst evangelia do aktuální Boží výzvy a potěšení. Základem kázání je biblický text. Cílem je vyložit a promítnout biblické slovo do života posluchačů, aby v něm zaslechli živé Boží slovo do svých radostí a starostí, nadějí i pochybností. Kazatel musí dobře znát biblickou zvěst, rozumět dobovým souvislostem, ve kterých vznikala, a současně dobře rozumět i těm, kterým Boží slovo tlumočí. Jen tak může pravdivě a nezkresleně přeložit biblické slovo do dnešního způsobu života a myšlení. Křesťané věří, že zvěstování evangelia je dílem Ducha svatého, při němž Bůh používá našich lidských schopností. Na zvěstované Boží slovo odpovídá církev při bohoslužbách v modlitbách a písních. Modlitby mohou mít různou formu. Buď je zástupně přednášejí jednotlivci za celé společenství, nebo se shromáždění modlí společně. Reformační tradice dává přednost modlitbám, které živě a bezprostředně odpovídají na zvěstované Slovo, ale neuzavírá se ani modlitbám hotovým a naučeným, které se při bohoslužbách pravidelně opakují. Společná modlitba je stejně důležitá jako soukromá, protože nám pomáhá si uvědomit, že žijeme ve společenství a Bůh nikomu z nás nedává přednost. Hudba při bohoslužbách umožňuje zapojit do našeho vztahu k Bohu i lidské city a naznačuje, že lidská slova nedovedou vyjádřit celou šíři a hloubku naší víry a naděje. Společné písně nám současně pomáhají stát se součástí života církve přes hranice času, neboť nám umožňují připojit se k vyznáním a modlitbám těch, kteří nám víru předali, a uvědomit si, že Bůh s námi ve svém díle navazuje na to, co koná již po staletí. Nově vznikající písně jsou svědectvím, že Bůh v tomto díle pokračuje a tvoří mezi námi stále něco nového. Nedílnou součástí bohoslužeb je i vysluhování svátostí, které se konají buď podle potřeby (křest, biřmování, svátost manželství), nebo v určitém časovém rytmu (večeře Páně). Součástí bohoslužeb má být ve vhodnou chvíli sbírka, která vyjadřuje, že účastníci bohoslužeb přijímají zodpovědnost za společenství, které tvoří, i za praktické úkoly, které před církví stojí.

BOHOSLUŽBY

Jsou základním setkáním společenosti věřících. V naší církvi se setkáváme při liturgii (text liturgie je k zapůjčení nachystán u vstupu do sboru či bohoslužebné místnosti) při každých bohoslužbách.

Liturgie se skládá z několika částí. První polovina se nazývá „*Bohoslužba Slova*“. Obsahuje vstupní pozdrav duchovního, společné zpytování svědomí a vyznání všech hříchů. Čtou se tři biblická čtení První čtení je ze Starého zákona, druhé z Nového zákona – listů (epištol) a hlavní čtení – Evangelium. Vše má svůj řád na celý rok tzv. kazatelský plán, který je „jízdním řádem“ liturgického roku. Kázání je vrcholem první části bohoslužeb. Druhá část – *Bohoslužba večeře Páně* je setkáním a sjednocením se vzkříšeným Kristem. Obsahuje přípravu darů chleba (hostie) a kalicha (víno a voda), chvalo zpěv, zpřítomnění a ustanovení večeře Páně a závěrečné požehnání.

17. KATOLÍK , EVANGELÍK NEBO HUSITA?

Většina lidí v Čechách a na Moravě zná církev a křesťanství především v podobě katolické církve. Mnozí se s husity ani neseťkali, neboť dnes tvoří pouhé jedno až dvě procenta české populace. Kdysi však byla naše země převážně nekatolická. Po Bílé Hoře se však museli nekatolíci buď vystěhovat, nebo přijmout katolickou víru své panovníka. Poddaní přitom neměli na vybranou a museli přijmout katolickou víru. Přesto mnozí dál tajně a pod hrozbou přísných trestů vychovávali své děti ve víře svých otců. Evangelické církve byly opět povoleny teprve vydáním tolerančního patentu v roce 1781, ale ještě dlouho potom to byly církve pouze trpěné a potlačované. Například děti ze smíšeného manželství byly ze zákona považovány za katolíky, pouze syn evangelického otce se směl stát evangelíkem. Evangelické modlitebny nesměly mít věže, zvony ani klenutá okna atd. Teprve po roce 1861 se staly evangelíci plnoprávními občany, ale již nikdy u nás nezískaly nekatolické církve takový vliv na veřejné dění, jaké měla v 15. a 16. století.

V čem je odlišnost nekatolického křesťanství ve srovnání s katolickou vírou? Nejprve je třeba říci, že obě tradice představují dva základní modely křesťanského života, které se v průběhu dějin vytvořily (vynecháme-li pro zjednodušení model východní - pravoslavný). Jsou to modely rovnocenné a v rámci obou tradic lze být křesťanem dobrým i špatným. Většina křesťanů je v té či druhé církvi proto, že se v ní narodila a přijala tento způsob zbožnosti za vlastní. Menší část z nich si svou církevní příslušnost zvolila sama. V základních věcech se katolická a nekatolická víra shodují. Pokusme se stručně a zjednodušeně naznačit, z čeho pramení jejich rozdíly.

Katolická zbožnost se opírá o autoritu církve. Církev je garancí pravdivosti a správnosti toho, čemu věříme. Když člověk věří tomu, co učí biskupové v čele s papežem, je mu zaručeno spasení a život věčný. Církev tak stojí ve značné míře jako prostředník mezi člověkem a Bohem. Zprostředkovává lidem Boží milost a učí je, jak mají podle Boží vůle žít. Protože slovo katolický znamená obecný, měli bychom přesněji mluvit o církvi římsko-katolické.

Nekatolická zbožnost buduje víru na osobním vztahu k Bohu. Každý věřící je před Bohem zodpovědný sám za sebe. Člověk není spasen svou poslušností církvi, ale vlastní vírou v Boží milost. Církev lidem radí a vede je k tomu, aby důvěru, kterou jim Bůh dal, mohli naplnit co nejlépe a nepromarnili tak příležitost, která jim byla dána.

Dalším rozdílem je autorita bible. Katolická církev se opírá o bibli ale současně také o starou církevní tradici, jak se vytvořila v prvních staletích. K této tradici, která není v bibli zachycena, patří například úcta ke svatým, k Panně Marii, autorita biskupů, způsob slavení večeře Páně atd. Všechny tyto věci, které nejsou v bibli výslovně ustanoveny, nekatolické církve nepovažuje za důležité a většinou je odmítají. Nekatolické církve si netroufají k bibli už nic přidávat. Pokud tak činí, nepovažuje tyto věci za zásadní a je možné je po dohodě měnit. Katolická církev obsah víry dále rozvíjí a ještě dnes vytváří a formuluje nová dogmata (např. nanebevzetí Panny Marie).

Dalším rozdílem je pojetí církve. V katolické tradici vzniká církev shora, od apoštolů a jejich nástupců – biskupů. Ti jsou zárukou pravosti a neomylnosti církve. Pouze oni mají právo světit kněze a zakládat církevní společenství. V nekatolické tradici je tomu naopak. Církev vzniká tam, kde se věřící lidé shromáždí a společně žijí ze zvěsti evangelia. Ze svého středu si pak volí své kněze a pastýře. Nejvyšší autoritu má osobní zkušenost člověka s Bohem a Boží slovo, nikoli nějaký úřad. Představitelé nekatolických církví mají pouze správní úlohu, ale nemohou rozhodovat o obsahu a důsledcích víry. O praktických věcech církve rozhodují ve shromáždění volených zástupců z jednotlivých sborů. Ti se ve svém hlasování řídí svým svědomím a poznáním Boží vůle.

Nekatolické církve netvoří jednotnou organizaci jako církev katolická. V katolické zbožnosti sice existují také různé směry a tradice, ale všechny spojuje autorita biskupů a římského papeže. Nekatolické církve nedokázaly takovou jednotu udržet a rozdělily se v průběhu staletí na mnoho směrů a samostatných církví. Rozdíly mezi jednotlivými církvemi jsou často minimální, ale přes řadu forem spolupráce neusilují tyto církve o sjednocení podobným způsobem jako církev katolická. Jednota církve nevidíme v jednotné organizaci, ale ve vzájemné spolupráci a důvěře, která panuje mezi jednotlivými církvemi. Právě to je úkolem tzv. ekumenického hnutí (od řeckého slova oikumené, které dříve znamenalo veškerý obydlený svět). Římsko - katolická církev sama sebe chápe jako jedinou právoplatnou pokračovatelku Kristovy církve. Podobně vidí sami sebe i církve východní. Ostatní křesťané jsou pro ně odloučeným společenstvím, kterému nemůže být v plném slova smyslu přiznán statut církve. Budoucí jednota je chápána jako návrat odloučených bratří a sester do obecné tj. katolické církve. Nekatolíci sami sebe chápou jako součást Kristovy církve, ale nečiní si nárok na výlučnost. Stejný podíl přiznávají i ostatním církvím, pokud se hlásí ke Kristu, k Písmu a nejstarším křesťanským vyznáním. Budoucí jednotu vidíme ve vzájemném uznání jednotlivých církví a společném sdílení těch tradic, které mají oporu v Písmu.

KDO A CO JE CÍRKEV ČESKOSLOVENSKÁ HUSITSKÁ?

Je církví křesťanskou, tj. patří k obecné rodině křesťanských církví stejně jako římskokatolická, evangelická, pravoslavná atd. Zároveň je však církví samostatnou, tzv. národní, podobně jako církve anglikánská ve Velké Británii, luterská v severských zemích. Není závislá na Vatikánu a hierarchii představitelů moci.

Podíl na správě církve nesou kněží i obyčejní lidé – laici. Historicky navazuje na bohatou cyrilometodějskou a nekatolickou tradici Českých a Moravských zemí v minulosti, ve víře našich předků, která byla násilně potlačena v duši našeho národa po bitvě na Bílé hoře. Násilná rekatolizace tak učinila konec mnohým vzdělancům a osvěceným lidem – např. odchod J. A. Komenského a dalších z vlasti.

Po vzniku naší národní samostatnosti byla v roce 1920 obnovena i tato myšlenka tradice naší víry osobní a nezávislé. Dne 8. ledna 1920 byla vyhlášena reformním hnutím katolického duchovenstva. Utvořilo ji tehdy 140 bývalých římskokatolických duchovních, po té, co byla Římem odmítnuta jejich žádost o možnost sloužit bohoslužby v českém jazyce. V čele hnutí stál ThDr. Karel Farský, spisovatel E. Zahradník – Brodský, G. A. procházka a další.

Již v roce 1921 se při sčítání lidu téměř 600 000 obyvatel ČSR hlásilo právě k církvi československé. Moderní způsoby práce, stylu života i zvěstování myšlenek získaly srdce lidí, kteří se vnitřně rozešli s tehdejší církví, ale ne s Bohem.

Chtěli žít křesťanství bez formálnosti. Po druhé světové válce se již k církvi československé hlásí téměř milion lidí a bohoslužby, setkávání pro děti, mládež či starší generaci se konají na 3000 místech československé republiky. Bohužel doba čtyřiceti let potlačování náboženství vykonala své. A tak se církev statisíců zmenšila na desetitisíce. Nic však neubralo na jejím poslání a ochotě služby člověku současnosti. Její dveře jsou otevřeny úplně každému člověku bez rozdílu vyznání (katolíkům, evangelíkům, pravoslavným ...), světového názoru, lidem hledajícím i nevěřícím. Každý, kdo se touží něco víc

dozvědět o Bohu, Víře, Bibli, je srdečně zcela nezávazně zván. Může se kdokoliv na cokoliv zeptat z celé škály prostoru lidského života.

Do současnosti zůstává a je spojující s minulostí česká liturgie (bohoslužba), podíl všech lidí na správě církve, jedna a tatáž Bible – Slovo Boží – společná všem křesťanům, sedm svátostí (křest, biřmování, manželství, pokání, večeře Páně, útěcha nemocných a svěcení kněží). Duchovní církve se mohou ženit a vdávat (knězem může být i žena) a jsme církví moderního pohledu na život a jeho starosti i radosti. Symbolem církve je kalich s křížem, jež zpřítomňuje prostor církve propojující v sobě katolickou a protestantskou tradici víry.

Oblekem duchovního je černý talár s červeným kalichem a bílá štola. Dnes tvoří církev 340 farností – náboženských obcí (jež mají své filiálky – blanenská má 6, vyškovská 7), ty jsou sdruženy do vikariátů (my jsme Brno – venkov), vikariáty do diecézí (my jsme brněnská, další je olomoucká, královéhradecká, plzeňská, pražská a slovenská). Každá diecéze má v čele biskupa (naš brněnský biskup je ThDr. Petr Šandera, narozený v roce 1964), hlavou celé církve československé husitské je patriarcha – nyní ThDr. Tomáš Butta, narozený v roce 1958.

19. V ČEM MŮŽEME BÝT JINÍ?

Ke konci našeho přemýšlení si položíme jednoduchou otázku. V čem se liší život lidí věřících a nevěřících, pokud nemyslíme na vyloženě náboženské projevy jako je modlitba a návštěva kostela? Jak vypadá každodenní život věřícího člověka? Už dříve jsme řekli, že křesťané nejsou o nic lepší a statečnější než ostatní lidé. Rozdíl je pouze v tom, že věřící lidé vědí, kde hledat sílu a pomoc, o kterou se mohou opřít. Čím je však každodenní křesťanský život odlišný?

V prvé řadě je třeba říci, že neexistuje jednotný vzor ani návod, kterým by se věřící lidé museli řídit. Na křesťanské víře je krásné, jak bohaté a různorodé jsou možnosti jejího praktického naplňování. Můžeme se tu pokusit pouze o velmi zjednodušený příklad, jak může život z víry vypadat a co bývá jeho cílem. Tyto věci však pochopí člověk až se z pozorovatele a hledače negativ, stane tím, kdo vstoupí dovnitř.

Především je to život, který vychází z vděčnosti. Všechno, co máme a čeho se dotýkáme, všechno z čeho máme radost a co nám přináší uspokojení, považujeme za nezasloužený dar a milost. Takový přístup pomáhá proti rozmrzelosti, zklamání a únavě, když se nám nedaří nebo něco ztrácíme. I když je člověku sebe hůř, vždycky má být zač vděčný. Proto děkujeme za každý nový den, za pokrm, za zdraví, za přátele. Když nám něco chybí, učíme objevovat, co dobrého nám zbývá. Když na nás dolehne něco zlého, hledáme možnost, jak s Boží pomocí obrátit zlé věci k dobrému a vytěžit z nich příležitost k něčemu, co má smysl a cenu.

Křesťanská víra znamená, aktivní přístup k životu. Boží vůle není nic hotového ani osudového. Je to výzva, kterou je možné naplnit a uskutečnit. Křesťané se přitom snaží řídit Božím slovem. To však neznamená plnit pouze hotové úkoly a mít život dopředu naplánovaný. Víra nám dává svobodu vybrat si z mnoha rovnocenných možností. V každé situaci, do které se dostaneme, máme příležitost jednat tak, aby se to Bohu líbilo. Křesťan není závislý na tom, zda ho lidé chválí a zda si jeho úsilí všimnou. Svůj život žijeme pro toho, kdo nám život svěřil a komu budeme skládat účty. Každou práci, ať je to zeď domu, který někomu stavíme za peníze, nebo jídlo, které připravujeme pro své nejbližší, smíme dělat s vědomím, že to odevzdáváme Bohu.

Víra v Boha osvobozuje od mnoha zbytečných starostí, které si děláme. Snad každý člověk chce něco dokázat. Nežít zbytečně. Dosažení tohoto cíle odčerpává většinu našich sil a myšlenek a přesto většina lidí bývá ke konci svého života zklamaná, protože neví, zda dosáhli toho, čeho dosáhnout mohli. Víra v Ježíše Krista nás této nejistoty zbavuje. Bůh vzal náš život a jeho budoucnost do vlastních rukou. Oč jsme marně usilovali sami, on nám dává darem. Naše budoucnost je v Kristu zajištěna. To neznamená, že nám může být všechno jedno. Právě naopak. Jsme-li sami zachráněni, tím větší máme starost o druhé a snažíme se jim pomoci. Kdo nemusí myslet sám na sebe, je mnohem svobodnější a dokáže díky tomu pro druhé udělat víc, než ten, kdo jim slouží pouze proto, aby si tím sám něco zasloužil. Víra nás tedy osvobozuje od starostí jen o sebe sama a učí nás myslet víc na druhé.

Víra v Ježíše Krista je současně zdrojem radosti a životního optimismu. Radost ze života mohou mít samozřejmě i lidé nevěřící. Bývá to však radost závislá na jejich subjektivní situaci a pocitech. Je to radost, která je nejistá a proměnlivá. Křesťan má pochopitelně radost z toho, když se mu něco podaří a mrzí ho, když se něco pokazí. Ale dovede se radovat i z jiných, hlubších důvodů. Má radost z toho, co pro nás Bůh učinil. Tato radost je trvalá a nezávislá na tom, co se s námi a kolem nás děje.

Víra nás dále učí pokoře a tichosti. Nejsou to vlastnosti, které má křesťan v sobě automaticky. Musí se jim celý život učit. Jsou to daleko spíš jednotlivé činy než trvalá schopnost. Pokorou dnes člověk v lidských očích mnoho nezíská. A přece právě tichost přináší do světa mnoho dobrého. Většina lidí se přirozeně dere dopředu a snaží se druhé lidi čestnými i nečestnými způsoby předběhnout. Tak si děláme nepřátele a působíme zklamání sobě i druhým. Křesťan se však může spolehnout na to, že život není boj ani závod. Bůh o každém z nás ví. I kdybychom všechno prohráli a všichni ostatní nás předběhli, nic zlého se neděje. Bůh si nevšímá tak jako lidé pouze úspěšných a prvních, ale stejně vzácní jsou pro něho ti, kdo dovedou ustoupit a s druhými se rozdělit. Kdo tomu věří, nemusí žít ve stresu z toho, co nedokázal.

Víra nám pomáhá držet životní směr. Sebelepší pravidla nemohou popsat a vyřešit všechny případy. Víra se však neřídí jen podle pravidel, ale snaží se dát životu trvalý směr. A tím je láska a ohleduplnost k druhým lidem. K tomuto cíli mají

směřovat všechna naše rozhodnutí a činy. Proto se nedají dopředu stanovit pevné hranice správného chování. Láska je všechny překračuje. Každá situace je jiná a v něčem odlišná. Křesťan bere vážně literu zákona. Ale když vidí, že by přinesla víc zlého než dobrého, má svobodu a povinnost jednat v Kristově duchu.

Křesťanská víra je také spojena s ochotou snášet utrpení. Kristův kříž je nám znamením, že i v neúspěchu a nesnázích můžeme jít po správné cestě a Bůh nás neopouští. Boží přítomnost a láska neznamená automaticky úspěch a štěstí. I v kříži, ano někdy právě a teprve v kříži je nám Bůh často blíže než ve chvílích, kdy nám všechno vychází a daří.

20. KDY UDĚLAT PRVNÍ KROK?

Každý z nás je jiný a žije svůj vlastní životní příběh. Proto neexistuje jediná cesta k víře a k Bohu. S Boží přítomností se každý z nás potká za jiných okolností. Někdo na vrcholu svých sil, jiný během těžké krize. Někdo prožije setkání s Bohem v nočním tichu a samotě, jiný uprostřed věřícího společenství. Někdo po dlouhém hledání, jiný zcela nečekaně a neplánovaně.

Může člověk proto, aby uvěřil, něco sám udělat? Nebo nám nezbyvá než čekat, až víra přijde sama? Víra v Boha je vždycky dar, ale člověk může směrem k Pánu Bohu udělat několik vstřícných kroků. Především by si člověk neměl představovat, že křesťanská víra je stav naprostého a pevného přesvědčení, které se dá nazvat jistotou. Mnozí lidé, kteří se přišli podívat do kostela na bohoslužby, získali dojem, že lidem kolem nich musí být všechno jasné, o ničem nepochybují a všemu, co slyší, neochvějně věří. Tak tomu ale není. I po mnoha letech je křesťan svým způsobem stále na začátku a klade si řadu nepřijemných otázek. Kdyby si je nekladl, nebyla by to již víra, ale fanatismus. Víra je právě proto vírou, že je spojena s pochybností a nejistotou. Lépe řečeno víra se z pochybností a otázek rodí. Křesťanská víra není setrvalý stav mysli, kdy člověk o ničem nepochybuje a jde neochvějně za svým cílem. Víra je krok do neznáma. Svým způsobem musíme každý den uvěřit znovu. Můžeme se přitom sice opřít o předchozí zkušenosti, ale v každé situaci je důvěra v Boha něčím novým, nesamozřejmým a nevyzkoušeným.

Mnoho lidí možná o víře uvažuje, ale čekají na nějaký impuls. Někdo by rád prožil zázrak. Jiný čeká, že ho někdo přesvědčí. Mnoho lidí si předem stanovilo podmínky, za jakých by byli ochotni uvěřit. Ale tudy cesta k víře většinou nevede. Má-li člověk o víře vlastní utkvělou představu, může na splnění svých představ čekat třeba celý život. Místo věčného čekání je lépe do příběhu víry aktivně vstoupit.

Někdy pomůže, když člověk udělá nejprve jeden samostatný krok a pak se znovu rozhodne, jak dál. Každý z nás se může na začátku obrátit k Bohu v tiché modlitbě. Poprosit několik slovy o Boží pomoc a zkusit prožít jeden den tak, aby z něho mohl mít Pán Bůh radost. Večer pak za takový den poděkovat, uvědomit si, co všechno mohlo být lepší a těšit se, že to zítra zkusí znovu. Následovat Ježíše Krista, pokoušet se jít stejným směrem jako on, je úžasné a krásné dobrodružství.

Mnohým pomáhá, když si čtou v bibli a pokouší se tyto příběhy přenést do své situace. Přemýšlí o tom, co by pro ně znamenalo odvážit se podobné víry jako Petr jdoucí po vodě. Možná je to výzva, abychom udělali, čeho se bojíme. Jiný si položí otázku, co by pro něj znamenalo vydat se na podobně nezajištěnou cestu jako Abraham, který vše opustil, aby našel nový domov v zemi zaslíbené. Může to být výzva, abychom s něčím skončili a zvolili nový životní směr, přestože nevíme, kam přesně nás přivede. Jiskra víry často přeskočí ve chvíli, kdy si uvědomíme, že se Pán Bůh svým slovem obrací na nás osobně. K tomu často dochází, když posloucháme nebo čteme výklad biblického slova. Slyšíme sice obyčejného a hříšného člověka, ale v jeho slovech je něco, co nás nenechává v klidu. I když nás ten člověk nezná, často mluví o tom, co se nás bytostně týká. V jednu chvíli si pak uvědomíme: Pán Bůh ode mne něco očekává. Nemusí to být nic světoborného. Možná nás to napadlo už předtím, ale teprve nyní víme, že je to správné a že se o to máme pokusit, i kdyby nám stály v cestě sebevětší překážky.

Když k nám Bůh mluví, nezní jeho hlas z oblak, ale v našem svědomí. Bývá tichý a snadno jej něco přehluší. Někoho povzbudí k víře neobvyklá událost, která změní jeho život. Takové události se však většinou neopakují a slouží jako pozvání a vstupní brána, která nám pomůže vejít do světa víry. Důležité je však vydržet. Jsou totiž lidé, kteří ve slabé chvíli slíbí Pánu Bohu věrnost, ale sotva jim otrne, už na to zapomenou. Myslí si, že jejich modlitby byly jen projevem jejich dočasné slabosti strachu a stydí se k nim přiznat. Ale co když teprve tehdy, když si nevíme rady, poznáme, jak na tom opravdu jsme. Kritická chvíle může člověku ověřit oči, aby se spatřil nezkresleně a přestal si stále na něco hrát.

Křesťanská víra není účelová. Možná na začátku od víry něco konkrétního čekáme. Víra nám může v určité chvíli velice pomoci. Ale nakonec člověk Pánu Bohu nevěří proto, aby z toho něco měl, ale protože má Pána Boha rád. Víra pro něj znamená věrnost, která se neměří na zázraky. Skutečná víra a láska se nepotřebují ničím vykazovat.

Nejdůležitější je však začít. Křesťanská víra není myšlenková teorie ani ideologie, ale způsob života. Věřit Bohu znamená jednat jinak než většina lidí kolem nás. Jinak, než nás v první chvíli napadne. Jinak, než je výhodné jen pro nás. O takový život se člověk může pokusit ještě dříve, než uvěří. Někdo si teprve přitom uvědomí, že k tomu, aby mohl žít čestně a poctivě, potřebuje Boha víc, než si myslel a rozhodne se, že bez něho už nechce žít.

Modlitba Páně

Otče náš, který jsi v nebesích, posvěť se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuveď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť tvé je království i moc i sláva na věky. Amen.

Vyznání víry (Velké vyznání víry církve československé husitské)

Věříme v Boha jednoho, Ducha věčného a Tvůrce všeho, Otce Ježíše Krista i Otce našeho, jenž od věčnosti vládne královstvím duší našich. Věříme v Ježíše Krista, Syna Božího, Světlo ze Světla, Život ze Života, jenž od Otce přišel, životem svým zlo světa i smrti přemohl, aby nám získal království Boží věčné. Věříme v Ducha Božího, jenž od věčnosti do věčnosti vše oživuje, v Ježíši Kristu se zjevil, skrze proroky a otce naše mluvil a v nás chce přebývat. Věříme v život věčný, Dobra, Pravdy a Krásy, tak jako jsme přesvědčeni o smrti zla i zlých. Věříme, že Otec nebeský nás proto stvořil, abychom, Ducha Božího v Sobě majíce, šťastni byli, život pravdy žili, pravdy Boží hájiti se nebáli a života věčného tak jistě dosáhli.

Tak staň se!

CÍRKEVNÍ ROK

rozdělení podle liturgického kalendáře

I.Doba vánoční

Čas adventu – očekávání příchodu Páně – od 1. neděle adventní (29. 11. 2009) do vigilie Božího Hodu vánočního (25. 12. 2009)

Čas vánoc – narození Páně – od vigilie Božího hodu vánočního (25. 12. 2009) do svátku Zjevení Páně (6. 1. 2010)

Čas zjevení Páně (epifanie) a po zjevení Páně (6. 1. 2010) – od svátku zjevení Páně do Popeleční středy (17. 2. 2010)

II.Doba velikonoční

Čas postu a pokání – od Popeleční středy (17. 2. 2010) do 6. Neděle postní – Květné (28. 3. 2010)

Čas utrpení a umučení Páně – Pašije – od 6. Neděle postní – Květné (28. 3. 2010) do vigilie Božího hodu velikonočního (3. 4. 2010)

Čas vzkříšení a zjevování Páně – od vigilie Božího hodu velikonočního (4. 4. 2010) do Božího hodu svatodušního (22. 5. 2010)

III.Doba svatodušní

Čas svatodušních svátků – od Božího hodu svatodušního (23. 5. 2010) do svátku Boží Trojice (30. 5. 2010)

Čas po vylití Ducha svatého, čas trojiční víry – po svátku Boží Trojice (po 30. 5. 2010)

1. okruh zvěstování: Evangelium (do konce srpna)

2. okruh zvěstování: Boží vláda (měsíce září a říjen)

3. okruh zvěstování: Poslední věci – od 1. listopadu po advent (28. 11. 2010)

PŘEHLED CÍRKEVNÍCH SVÁTKŮ

Doba vánoční

24. 12. Štědrý den – vigilie Božího hodu vánočního

25. 12. Boží hod vánoční – narození Páně

26. 12. Prvomučedníka Páně Štěpána

28. 12. Povraždění betlémských dětí (Mládětek)

1. neděle po Vánocích – Rodiny Páně (pokud 1. neděle po Vánocích v prosinci nevychází, pak se svátek Rodiny Páně slaví 30. prosince)

1. 1. Jména Ježíš

6. 1. Zjevení Páně (mudrcům a pohanům)

1. neděle po Zjevení Páně (10. 1. 2010) – Křest Páně

2. 2. Uvedení Ježíše do chrámu

Doba velikonoční

Středa před 1. nedělí postní (17. 2. 2010) – Popelec – počátek postního času

Před Božím hodem velikonočním

Zelený čtvrtek (1. 4. 2010) – památka poslední večeře Páně

Velký pátek (2. 4. 2010) – památka oběti Páně

Bílá sobota (3. 4. 2010) – vigilie Božího hodu velikonočního

Neděle po prvním jarním úplňku (4. 4. 2010) – Boží hod velikonoční – vzkříšení Páně

Po Božím hodu velikonočním

Pondělí velikonoční (5. 4. 2010) – počátek zjevování se vzkříšeného Ježíše Krista 40. den po Božím hodu velikonočním (13. 5. 2010) – Vítězství Páně (Nanebevstoupení)

Doba svatodušní

50. den po Božím hodu velikonočním (23. 5. 2010) – Boží hod svatodušní – vylití Ducha svatého, vznik křesťanské církve

Neděle po Božím hodu svatodušním (30. 5. 2010) – Boží Trojice

1. 11. Mučedníků a svědků Páně a 2. 11. Památka zesnulých, všech věrných zemřelých.